

Warszawa, dnia 7 września 2018 r.

Poz. 1745

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 1 sierpnia 2018 r.

w sprawie egzaminów państwowych na licencje, świadectwa kwalifikacji oraz uprawnienia do nich wpisywane

Na podstawie art. 99 ust. 6 w związku z art. 94 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1183, 1629 i 1637) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania w zakresie kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia członków komisji egzaminacyjnej;
- 2) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów państwowych;
- 3) szczegółowe zasady wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) dokumentacji egzaminacyjnej – rozumie się przez to dokumenty niezbędne do dopuszczenia kandydata do egzaminu państwowego oraz potwierdzające przeprowadzenie egzaminu państwowego;
- 2) Dzienniku Urzędowym – rozumie się przez to Dziennik Urzędowy Urzędu Lotnictwa Cywilnego, o którym mowa w art. 23 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze;
- 3) egzaminatorze językowym – rozumie się przez to egzaminatora praktycznego upoważnionego do przeprowadzenia egzaminu językowego;
- 4) egzaminatorze praktycznym – rozumie się przez to członka komisji egzaminacyjnej upoważnionego przez Prezesa do przeprowadzenia egzaminu praktycznego;
- 5) egzaminatorze teoretycznym – rozumie się przez to członka komisji egzaminacyjnej upoważnionego przez Prezesa do przeprowadzenia egzaminu teoretycznego;
- 6) egzaminie językowym – rozumie się przez to egzamin praktyczny przeprowadzany w celu określenia poziomu biegłości językowej zgodnie z Załącznikiem 1 oraz umiejętności posługiwania się językiem używanym w łączności radiowej podczas lotu;
- 7) egzaminie praktycznym – rozumie się przez to część praktyczną egzaminu państwowego polegającą na sprawdzeniu umiejętności praktycznych w celu wydania, przedłużenia, wznowienia albo przywrócenia licencji, świadectwa kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego;

---

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. poz. 101 i 176).

- 8) egzaminie teoretycznym – rozumie się przez to część teoretyczną egzaminu państwowego polegającą na sprawdzeniu wiedzy teoretycznej w celu wydania, przedłużenia, wznowienia albo przywrócenia licencji, świadectwa kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego, albo sprawdzeniu wiedzy teoretycznej z przedmiotu łączność dla osób ubiegających się o świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacji lotniczej;
- 9) Europejskim Centralnym Banku Pytań (ECQB) – rozumie się przez to zbiór pytań opracowany i modyfikowany przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) wykorzystywany do przeprowadzania egzaminów teoretycznych na:
  - a) licencję pilota:
    - samolotowego zawodowego,
    - śmigłowego zawodowego,
    - sterowcowego zawodowego,
    - samolotowego liniowego,
    - śmigłowego liniowego,
    - samolotowego w załodze wieloosobowej,
  - b) uprawnienie do wykonywania lotów według wskazań przyrządów (IR),
  - c) uprawnienie do wykonywania lotów według wskazań przyrządów na trasie (EIR),
  - d) uprawnienie do wykonywania lotów według wskazań przyrządów oparte na posiadanych kompetencjach (CBIR);
- 10) ICAO – rozumie się przez to Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego;
- 11) inspektorze – rozumie się przez to pracownika Urzędu posiadającego upoważnienie Prezesa do wykonywania czynności nadzorczych i kontrolnych;
- 12) krajowym administratorem egzaminów językowych – rozumie się przez to członka komisji egzaminacyjnej, który organizuje i koordynuje przeprowadzanie egzaminów językowych;
- 13) Krajowym Banku Pytań – rozumie się przez to zbiór pytań opracowany i modyfikowany przez zespół ekspertów powołanych przez Prezesa, wykorzystywany do przeprowadzania egzaminów teoretycznych na licencje, świadectwa kwalifikacji oraz uprawnienia do nich wpisywane, z wyłączeniem licencji i uprawnień, o których mowa w pkt 9;
- 14) ocenie kompetencji – rozumie się przez to ocenę czynności lub umiejętności prowadzenia szkoleń przez osobę ubiegającą się o powołanie na egzaminatora praktycznego albo egzaminatora praktycznego, dokonywaną odpowiednio przez egzaminatora praktycznego, inspektora lub seniora egzaminatora;
- 15) organizacji szkolenia lotniczego – rozumie się przez to organizację lub ośrodek szkolenia lotniczego, posiadające odpowiedni certyfikat, o którym mowa w § 4 pkt 3–6 i 8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 7 lipca 2017 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym (Dz. U. poz. 1400 oraz z 2018 r. poz. 1176);
- 16) podmiocie szkolącym – rozumie się przez to przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 95a ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, prowadzącego działalność szkoleniową i wpisanego do rejestru podmiotów szkolących, o którym mowa w art. 95a ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze;
- 17) poziomie ICAO – rozumie się przez to poziom potwierdzający znajomość języka według skali oceny biegłości znajomości języka według Dodatku A do Załącznika 1;
- 18) Prezesie – rozumie się przez to Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego;
- 19) przewodniczącym komisji egzaminacyjnej – rozumie się przez to członka komisji egzaminacyjnej powołanego przez Prezesa do koordynowania prac komisji egzaminacyjnej;
- 20) rekomendacji do egzaminu praktycznego – rozumie się przez to pisemne potwierdzenie spełnienia wymagań w zakresie umiejętności nabytych przez kandydata podczas szkolenia lotniczego, wydane przez organizację szkolenia lotniczego lub podmiot szkolący;
- 21) rozporządzeniu nr 2015/340 – rozumie się przez to rozporządzenie Komisji (UE) nr 2015/340 z dnia 20 lutego 2015 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu

- lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011 (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2015, str. 1);
- 22) rozporządzeniu nr 1178/2011 – rozumie się przez to rozporządzenie Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 311 z 25.11.2011, str. 1, z późn. zm.²⁾);
  - 23) rozporządzeniu nr 1321/2014 – rozumie się przez to rozporządzenie Komisji (UE) nr 1321/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie ciągłej zdatności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zatwierdzeń udzielanych organizacjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania (Dz. Urz. UE L 362 z 17.12.2014, str. 1, z późn. zm.³⁾);
  - 24) rozporządzeniu w sprawie licencjonowania – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 2 września 2013 r. w sprawie licencjonowania personelu lotniczego (Dz. U. z 2018 r. poz. 839);
  - 25) rozporządzeniu w sprawie personelu ATS – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 19 maja 2017 r. w sprawie licencji i świadectw kwalifikacji personelu służb ruchu lotniczego (Dz. U. poz. 1115 oraz z 2018 r. poz. 1488);
  - 26) rozporządzeniu w sprawie świadectw kwalifikacji – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie świadectw kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 288);
  - 27) sekretarzu komisji egzaminacyjnej – rozumie się przez to członka komisji egzaminacyjnej wykonującego zadania związane z funkcjonowaniem i prowadzeniem sekretariatu komisji egzaminacyjnej;
  - 28) seniorze egzaminatorze – rozumie się przez to egzaminatora praktycznego upoważnionego przez Prezesa do wykonywania czynności w zakresie ocen kompetencji kandydatów na egzaminatorów praktycznych celem przedłużenia lub wznowienia ważności ich upoważnień oraz wykonywania planowych lub doraźnych kontroli przeprowadzania egzaminów praktycznych;
  - 29) terminie sesji egzaminacyjnej – rozumie się przez to określony czas, w którym kandydat może przystąpić do egzaminu teoretycznego lub egzaminu językowego;
  - 30) szefie egzaminatorów praktycznych – rozumie się przez to członka komisji egzaminacyjnej, który organizuje i koordynuje przeprowadzanie egzaminów praktycznych;
  - 31) szefie egzaminatorów teoretycznych – rozumie się przez to członka komisji egzaminacyjnej, który organizuje i koordynuje przeprowadzanie egzaminów teoretycznych;
  - 32) upoważnieniu – rozumie się przez to dokument potwierdzający prawo do przeprowadzania egzaminu państwowego odpowiednio w charakterze egzaminatora teoretycznego, egzaminatora praktycznego albo egzaminatora językowego, stosownie do zakresu danego upoważnienia;
  - 33) Urzędzie – rozumie się przez to Urząd Lotnictwa Cywilnego;
  - 34) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze;
  - 35) Załączniku 1 – rozumie się przez to Załącznik 1 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, sporządzonej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 r. poz. 212 i 214, z późn. zm.⁴⁾), ogłoszony w Dzienniku Urzędowym, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 100 z 05.04.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 23 z 28.01.2014, str. 25, Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014, str. 33, Dz. Urz. UE L 74 z 18.03.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 283 z 29.10.2015, str. 18, Dz. Urz. UE L 91 z 07.04.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 13.06.2017, str. 98 oraz Dz. Urz. UE L 192 z 30.07.2018, str. 31.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 176 z 07.07.2015, str. 4, Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 16, Dz. Urz. UE L 29 z 03.02.2017, str. 61, Dz. Urz. UE L 123 z 16.05.2017, str. 52, Dz. Urz. UE L 141 z 01.06.2017, str. 30, Dz. Urz. UE L 144 z 07.06.2017, str. 37 oraz Dz. Urz. UE L 126 z 23.05.2018, str. 1.

⁴⁾ Zmiany wymienionej konwencji zostały ogłoszone w Dz. U. z 1963 r. poz. 137 i 138, z 1969 r. poz. 210 i 211, z 1976 r. poz. 130, 131, 188, 189, 227 i 228, z 1984 r. poz. 199 i 200, z 2000 r. poz. 446 i 447, z 2002 r. poz. 527 i 528, z 2003 r. poz. 700 i 701 oraz z 2012 r. poz. 368, 369, 370 i 371.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania w zakresie kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia członków komisji egzaminacyjnej

Oddział 1

Egzaminatorzy teoretyczni i egzaminatorzy praktyczni

§ 3. O powołanie na egzaminatora teoretycznego, z zastrzeżeniem § 5, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego, może ubiegać się osoba, która łącznie spełnia następujące wymagania:

- 1) złożyła do Prezesa wniosek o powołanie na egzaminatora teoretycznego;
- 2) w okresie 3 lat przed złożeniem wniosku nie zostały zawieszona, ograniczona lub cofnięta posiadane przez nią licencja, świadectwo kwalifikacji lub uprawnienia do nich wpisywane;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa;
- 4) zaliczyła kurs standaryzacyjny prowadzony przez Prezesa albo odpowiednią organizację szkolenia lotniczego, na podstawie programu tego kursu zatwierdzonego przez Prezesa;
- 5) posiada:
  - a) co najmniej wykształcenie średnie w zakresie wiedzy z danego przedmiotu wymaganej do uzyskania licencji, świadectwa kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych, odpowiedniej dla danej specjalności personelu lotniczego albo
  - b) co najmniej wykształcenie średnie, licencję lub świadectwo kwalifikacji wraz z uprawnieniami do nich wpisywanymi oraz udokumentowane co najmniej 3 lata praktyki w prowadzeniu szkolenia teoretycznego z zakresu wiedzy wymaganej do uzyskania licencji, świadectwa kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych na daną kategorię statku powietrznego lub dla danej specjalności personelu lotniczego,
  - c) pozytywną ocenę dotychczasowej współpracy z Urzędem w ramach pełnienia funkcji egzaminatora wydaną przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej – w odniesieniu do osób, które taką funkcję pełniły.

§ 4. 1. O powołanie na egzaminatora praktycznego, z zastrzeżeniem § 5, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego, może ubiegać się osoba, która łącznie spełnia następujące wymagania:

- 1) złożyła do Prezesa wniosek o powołanie na egzaminatora praktycznego;
- 2) spełnia wymagania określone w § 3 pkt 2–4 i 5 lit. c);
- 3) posiada ważne licencję, świadectwo kwalifikacji lub uprawnienia równoważne z tymi, dla których ma być uprawniona do przeprowadzania:
  - a) egzaminów praktycznych,
  - b) ocen kompetencji,
  - c) szkolenia lotniczego w zakresie tej licencji, tego świadectwa kwalifikacji lub tego uprawnienia,
  - d) kontroli umiejętności praktycznych w celu przedłużenia ważności lub wznowienia ważności uprawnień, z uwzględnieniem wymaganych w tym celu egzaminów ustnych;
- 4) uczestniczyła co najmniej w jednym egzaminie praktycznym w charakterze obserwatora;
- 5) przeprowadziła co najmniej jeden egzamin praktyczny pod nadzorem inspektora, seniora egzaminatora lub egzaminatora praktycznego wyznaczonego przez szefa egzaminatorów praktycznych, w ramach którego jest dokonywana ocena kompetencji, i uzyskała pozytywną ocenę kompetencji tego inspektora, seniora egzaminatora lub egzaminatora praktycznego; od tej oceny kompetencji nie służy odwołanie.

2. Pozostałe wymagania dla osób ubiegających się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na licencje, świadectwa kwalifikacji i uprawnienia do nich wpisywane wobec członków personelu lotniczego:

- 1) niewchodzących w skład załóg statków powietrznych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wchodzących w skład załóg statków powietrznych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. O powołanie na egzaminatora teoretycznego i egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminu państwowego w zakresie obsługi technicznej statku powietrznego może ubiegać się osoba, która łącznie spełnia następujące wymagania:

- 1) złożyła do Prezesa wniosek o powołanie na egzaminatora teoretycznego i egzaminatora praktycznego;
- 2) spełnia wymagania określone w § 3 pkt 2–4 i 5 lit. c;
- 3) posiada co najmniej wykształcenie średnie techniczne i udokumentowane co najmniej 5 lat praktyki zawodowej w zakresie obsługi technicznej statków powietrznych;
- 4) posiada ważne licencję i uprawnienia dotyczące obsługi technicznej statku powietrznego w zakresie statku powietrznego, dla którego będzie przeprowadzała egzamin teoretyczny i egzamin praktyczny;
- 5) posiada udokumentowane co najmniej 3 lata praktyki zawodowej w wykonywaniu obsługi technicznej wynikającej z licencji i uprawnienia dotyczącego typu statku powietrznego, dla którego będzie przeprowadzała egzamin teoretyczny i egzamin praktyczny.

§ 6. O powołanie na seniora egzaminatora, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego, może ubiegać się egzaminator praktyczny, który łącznie spełnia następujące wymagania:

- 1) złożył do Prezesa wniosek o powołanie na seniora egzaminatora;
- 2) posiada ważne licencję lub świadectwo kwalifikacji specjalności personelu lotniczego wymagane dla danego rodzaju egzaminu praktycznego;
- 3) posiada upoważnienie egzaminatora praktycznego w zakresie, na jaki złożono wniosek o powołanie na seniora egzaminatora;
- 4) posiada co najmniej 3 lata doświadczenia jako egzaminator praktyczny bezpośrednio przed dniem złożeniem wniosku;
- 5) przedstawi dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie co najmniej 12 egzaminów jako egzaminator praktyczny danej specjalności personelu lotniczego.

§ 7. 1. Z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego, kurs standaryzacyjny dla osób ubiegających się o powołanie na egzaminatorów teoretycznych obejmuje szkolenie teoretyczne, a w przypadku osób ubiegających się o powołanie na egzaminatorów praktycznych kurs standaryzacyjny obejmuje szkolenie teoretyczne i szkolenie praktyczne.

2. Szkolenie teoretyczne obejmuje:

- 1) reguły przeprowadzania egzaminu państwowego, w tym reguły oceny wyników kandydatów przystępujących do egzaminów, jeżeli dotyczy;
- 2) krajowe i międzynarodowe przepisy prawa lotniczego, odpowiednie dla specjalności personelu lotniczego egzaminatora teoretycznego lub egzaminatora praktycznego;
- 3) przepisy z zakresu procedury administracyjnej, ochrony danych osobowych oraz ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków i opłat z nimi związanych;
- 4) podstawowe reguły dotyczące możliwości i ograniczeń człowieka związanych z egzaminowaniem.

3. Szkolenie praktyczne obejmuje co najmniej:

- 1) udział w charakterze obserwatora osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego w egzaminie praktycznym;
- 2) przeprowadzenie przez osobę ubiegającą się o powołanie na egzaminatora praktycznego jednego egzaminu praktycznego w roli egzaminatora praktycznego, w ramach którego jest dokonywana ocena kompetencji.

4. W przypadku szkolenia praktycznego prowadzonego przez organizację szkolenia lotniczego szkolenie obejmuje co najmniej:

- 1) udział w charakterze obserwatora osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego w egzaminie praktycznym prowadzonym przez inspektora, seniora egzaminatora lub egzaminatora komisji egzaminacyjnej;
- 2) przeprowadzenie przez osobę ubiegającą się o powołanie na egzaminatora praktycznego jednego egzaminu praktycznego w roli egzaminatora praktycznego pod nadzorem inspektora lub seniora egzaminatora, w ramach którego jest dokonywana ocena kompetencji.

§ 8. 1. Egzaminator teoretyczny i egzaminator praktyczny odbywają egzaminatorskie seminaria odświeżające oraz szkolenia doraźne.

2. Egzaminatorskie seminarium odświeżające jest przeprowadzane w celu aktualizacji wiedzy i umiejętności z zakresu określonego w § 7.

3. Egzaminatorzy, o których mowa w ust. 1, odbywają egzaminatorskie seminarium odświeżające nie rzadziej niż raz na 3 lata.

4. Szkolenie doraźne dla egzaminatorów teoretycznych i egzaminatorów praktycznych jest zarządzane przez Prezesa w razie istotnych zmian w przepisach z zakresu lotnictwa oraz związanych z nimi zmianami w procedurach i dokumentacji.

§ 9. 1. Prezes ustala przeprowadzenie kursów standaryzacyjnych i seminariów, o których mowa odpowiednio w § 7 ust. 1 i § 8 ust. 1, w tym ich termin i zakres.

2. Jeżeli kurs standaryzacyjny i seminaria, o których mowa odpowiednio w § 7 ust. 1 i § 8 ust. 1, prowadzi organizacja szkolenia lotniczego, przeprowadzenie tych kursów standaryzacyjnych i seminariów, w tym ich termin i zakres, Prezes ustala w porozumieniu z tą organizacją.

§ 10. 1. Wzór upoważnienia egzaminatora określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

2. Zakres upoważnienia jest uwarunkowany:

- 1) kwalifikacjami i praktyką egzaminatora teoretycznego, o których mowa w § 3, lub
- 2) kwalifikacjami i praktyką egzaminatora praktycznego, o których mowa w załączniku nr 1 lub załączniku nr 2 do rozporządzenia, albo
- 3) kwalifikacjami egzaminatora językowego, o których mowa w § 14 i § 15.

3. W przypadku utraty albo zniszczenia upoważnienia egzaminator teoretyczny lub egzaminator praktyczny niezwłocznie zawiadamia o tym Prezesa.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, Prezes, na wniosek egzaminatora teoretycznego lub egzaminatora praktycznego, wydaje duplikat upoważnienia.

§ 11. Przedłużenie ważności i wznowienie ważności upoważnień egzaminatora praktycznego następuje na zasadach określonych w FCL.1025 załącznika I (Część FCL) do rozporządzenia nr 1178/2011.

§ 12. 1. W przypadku potrzeby przeprowadzenia egzaminu państwowego i jednocześnie braku egzaminatora teoretycznego lub egzaminatora praktycznego posiadającego upoważnienie do przeprowadzenia takiego egzaminu, Prezes, na wniosek przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, może zezwolić na przeprowadzenie tego egzaminu przez innego członka komisji egzaminacyjnej posiadającego doświadczenie na podobnych typach i klasach statków powietrznych, w tym na statkach powietrznych mających ten sam rodzaj i tę samą liczbę silników lub wirników, lub na statkach powietrznych o tej samej maksymalnej masie startowej (MTOM) lub technologii. W takim przypadku egzamin ten jest przeprowadzany pod nadzorem inspektora.

2. Zezwolenie na przeprowadzenie egzaminu państwowego jest wydawane każdorazowo na okres potrzebny do uzyskania odpowiednich kwalifikacji przez egzaminatorów teoretycznych lub egzaminatorów praktycznych, nie dłuższy niż 1 rok.

§ 13. 1. Prezes sprawuje nadzór i kontrolę nad procesem przeprowadzania egzaminów państwowych zgodnie z opracowanym przez niego programem sprawowania nadzoru.

2. Prezes prowadzi, publikuje i aktualizuje na stronie internetowej Urzędu wykaz egzaminatorów językowych, egzaminatorów praktycznych oraz egzaminatorów teoretycznych zawierający imię, nazwisko, zakres upoważnienia i jego numer.

Oddział 2

Przepisy szczególne dla egzaminatorów językowych

§ 14. O powołanie na egzaminatora językowego w zakresie języka angielskiego może ubiegać się osoba, która łącznie spełnia następujące wymagania:

- 1) złożyła do Prezesa wniosek o powołanie na egzaminatora językowego;
- 2) w okresie 3 lat przed złożeniem wniosku nie zostały zawieszona, ograniczona lub cofnięta posiadane przez nią licencja, świadectwo kwalifikacji lub uprawnienia do nich wpisywane;
- 3) spełnia wymagania określone w § 3 pkt 3, 4 i 5 lit. c);
- 4) spełnia jeden z następujących warunków:
  - a) posiada biegłość językową w zakresie języka angielskiego na poziomie 6 ICAO (biegły) potwierdzoną odpowiednimi dokumentami,
  - b) posiada biegłą znajomość języka angielskiego potwierdzoną dyplomem ukończenia studiów lub odpowiednim certyfikatem równoważnym temu dyplomowi oraz znajomość lotniczego języka angielskiego na poziomie 5 ICAO (rozszerzony) potwierdzoną odpowiednim certyfikatem albo dokumentem równoważnym,
  - c) posiada biegłość językową w zakresie języka angielskiego na co najmniej poziomie 5 ICAO (rozszerzonym) potwierdzoną odpowiednim certyfikatem albo dokumentem równoważnym oraz co najmniej 2 lata doświadczenia w pracy operacyjnej na stanowisku pilota, kontrolera ruchu lotniczego lub informatora służby informacji powietrznej.

§ 15. O powołanie na egzaminatora językowego w zakresie języka polskiego może ubiegać się osoba, która spełnia wymagania określone w § 3 pkt 3, 4 i 5 lit. c oraz § 14 pkt 1 i 2 oraz:

- 1) posiada biegłość językową w zakresie języka polskiego na poziomie 6 ICAO (biegły) potwierdzoną odpowiednimi dokumentami lub
- 2) posiada biegłą znajomość języka polskiego potwierdzoną dyplomem ukończenia studiów lub odpowiednim certyfikatem równoważnym temu dyplomowi.

§ 16. Szkolenie praktyczne, o którym mowa w § 7 ust. 3, w przypadku osoby, o której mowa w § 14 i § 15, obejmuje:

- 1) udział w charakterze obserwatora w egzaminie językowym;
- 2) przeprowadzenie jednego egzaminu językowego w roli egzaminatora językowego, w ramach którego jest dokonywana ocena kompetencji.

§ 17. Przedłużenie ważności upoważnienia egzaminatora językowego może nastąpić, jeżeli w okresie ważności swojego upoważnienia egzaminator językowy:

- 1) przeprowadził w ciągu 12 kolejnych miesięcy co najmniej 10 egzaminów językowych;
- 2) w ostatnim roku okresu ważności upoważnienia uczestniczył w egzaminatorskim seminarium odświeżającym, o którym mowa w § 8.

§ 18. Krajowy administrator egzaminów językowych prowadzi i ustala przeprowadzenie kursów standaryzacyjnych, o których mowa w § 7, dla kandydatów na egzaminatorów językowych i egzaminatorów językowych oraz egzaminatorskich seminariów odświeżających, o których mowa w § 8, dla egzaminatorów językowych, w tym ich termin i zakres.

Rozdział 3

Tryb i sposób przeprowadzania egzaminów państwowych

Oddział 1

Egzaminy teoretyczne

§ 19. 1. Egzaminy teoretyczne na:

- 1) licencję,
- 2) uprawnienie do lotów według wskazań przyrządów (IR),
- 3) uprawnienie do lotów według wskazań przyrządów na trasie (EIR),

- 4) świadectwo kwalifikacji informatora służby informacji powietrznej (FISC), świadectwo kwalifikacji informatora lotniskowej służby informacji powietrznej (AFISC) oraz uprawnienia do nich wpisywane,
- 5) uprawnienia instruktorskie (INS) wpisywane do świadectw kwalifikacji,
- 6) świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej lotniczej

– są przeprowadzane przez komisję egzaminacyjną w siedzibie Urzędu, na wniosek kandydata składany do Prezesa, zgodnie z zatwierdzonym przez Prezesa i ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym rocznym planem egzaminów teoretycznych określającym terminy sesji egzaminacyjnych, miejsce, formę i zakres tych egzaminów.

2. We wniosku podaje się co najmniej imię i nazwisko, numer PESEL, o ile dotyczy, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo, adres zamieszkania, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej wnioskującego.

3. Egzaminy teoretyczne na:

- 1) kolejne uprawnienie wpisywane do licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej (MML) mogą być przeprowadzane poza siedzibą Urzędu po ukończeniu przez kandydata szkolenia teoretycznego, jeżeli jest wymagane, bez konieczności składania wniosku do Prezesa;
- 2) uprawnienie wpisywane do licencji na obsługę techniczną statku powietrznego (AML) mogą być przeprowadzane poza siedzibą Urzędu po ukończeniu przez kandydata szkolenia teoretycznego, jeżeli jest wymagane, albo przez organizację szkoleniową, uprawnioną do przeprowadzania egzaminów, zgodnie z dodatkiem III do załącznika III (Część 66) do rozporządzenia nr 1321/2014, bez konieczności składania wniosku do Prezesa;
- 3) licencję na obsługę techniczną statku powietrznego (AML) mogą być przeprowadzane poza siedzibą Urzędu przez organizację szkoleniową, uprawnioną do przeprowadzania egzaminów, zgodnie z dodatkiem II do załącznika III (Część 66) do rozporządzenia nr 1321/2014, bez konieczności składania przez kandydata wniosku do Prezesa.

4. Egzaminy teoretyczne na:

- 1) świadectwa kwalifikacji, z wyłączeniem świadectwa kwalifikacji informatora służby informacji powietrznej (FISC) oraz świadectwa kwalifikacji informatora lotniskowej służby informacji powietrznej (AFISC),
- 2) uprawnienia wpisywane do świadectw kwalifikacji, z wyłączeniem uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5

– są przeprowadzane poza siedzibą Urzędu po ukończeniu przez kandydata szkolenia teoretycznego, jeżeli jest wymagane, bez konieczności składania wniosku do Prezesa.

§ 20. W przeprowadzaniu egzaminów teoretycznych mogą uczestniczyć osoby niebędące członkami komisji egzaminacyjnej wykonujące czynności techniczno-obługowe.

§ 21. 1. Egzamin teoretyczny jest przeprowadzany w sesji egzaminacyjnej w formie testu wyboru lub w formie opisowej z zastosowaniem:

- 1) arkusza egzaminacyjnego albo
- 2) techniki komputerowej.

2. W przypadkach, o których mowa w § 26 pkt 3, 5 i 10 rozporządzenia w sprawie świadectw kwalifikacji, egzamin teoretyczny przeprowadza się w formie ustnej.

§ 22. 1. Egzaminy teoretyczne na licencje i uprawnienia do nich wpisywane, o których mowa w rozporządzeniu nr 1178/2011, przeprowadza się na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 1178/2011.

2. Egzaminy teoretyczne na licencje z pojedynczych modułów wiedzy podstawowej, o których mowa w rozporządzeniu nr 1321/2014, przeprowadza się na warunkach określonych w dodatku I i II do załącznika III (Część 66) do rozporządzenia nr 1321/2014.

3. Egzaminy teoretyczne na uprawnienia na typ statku powietrznego w zakresie licencji:

- 1) na obsługę techniczną statku powietrznego (AML) określa dodatek III do załącznika III (Część 66) do rozporządzenia nr 1321/2014 oraz część II w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 2) mechanika lotniczego obsługi technicznej (MML) określa część III w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

4. Egzaminy teoretyczne na licencje, świadectwa kwalifikacji lub uprawnienia do nich wpisywane, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie licencjonowania, rozporządzeniu w sprawie świadectw kwalifikacji oraz rozporządzeniu w sprawie personelu ATS, określają te rozporządzenia oraz część I w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 23. 1. Egzamin teoretyczny z wykorzystaniem Krajowego Banku Pytań jest przeprowadzany w języku polskim.

2. Egzamin teoretyczny z wykorzystaniem Krajowego Banku Pytań może być przeprowadzony w języku angielskim w przypadku dostępności tej wersji językowej. Wyboru wersji językowej egzaminu teoretycznego dokonuje kandydat przystępujący do egzaminu.

3. Egzamin teoretyczny z wykorzystaniem Europejskiego Centralnego Banku Pytań (ECQB) jest przeprowadzany w języku angielskim.

§ 24. 1. W przypadku egzaminów teoretycznych na świadectwa kwalifikacji lub uprawnienia do nich wpisywane w zakresie personelu służb ruchu lotniczego, kandydat przystępuje do egzaminu teoretycznego po przedstawieniu zaświadczenia o ukończeniu szkolenia teoretycznego.

2. Jeżeli kandydat nie przystąpił do egzaminu teoretycznego w ciągu 12 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia teoretycznego, przechodzi dodatkowe szkolenie w organizacji szkolenia lotniczego albo w podmiocie szkolącym, o ile takie szkolenie jest wymagane. Zakres i poziom niezbędnego szkolenia lotniczego jest ustalany przez organizację szkolenia lotniczego.

§ 25. 1. Kandydat przystępujący do egzaminu teoretycznego:

- 1) zgłasza się na egzamin teoretyczny w ustalonym terminie i miejscu;
- 2) okazuje egzaminatorowi teoretycznemu lub osobie, o której mowa w § 20:
  - a) dokument tożsamości ze zdjęciem,
  - b) dowód uiszczenia opłaty lotniczej, o której mowa w art. 99 ust. 5 ustawy,
  - c) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia teoretycznego w organizacji szkolenia lotniczego albo w podmiocie szkolącym, o ile szkolenie jest wymagane;
- 3) może poddać się badaniu w celu ustalenia obecności alkoholu lub środka odurzającego w organizmie, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że kandydat znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po spożyciu alkoholu lub pod wpływem środka odurzającego.

2. Kandydat przystępujący do egzaminu teoretycznego ma prawo sprawdzić uprawnienie egzaminatora teoretycznego do przeprowadzenia egzaminu na podstawie posiadanego przez egzaminatora upoważnienia.

§ 26. Egzaminator teoretyczny:

- 1) informuje sekretarza komisji egzaminacyjnej o terminie, miejscu egzaminu, klasie i typie statku powietrznego oraz celu przeprowadzenia egzaminu teoretycznego, przeprowadzanego poza siedzibą Urzędu, w terminie co najmniej trzech dni roboczych poprzedzających przeprowadzenie egzaminu teoretycznego;
- 2) sprawdza termin ważności zaświadczenia o ukończeniu szkolenia teoretycznego kandydata, o ile szkolenie jest wymagane;
- 3) przygotowuje się do egzaminu teoretycznego;
- 4) ustala tożsamość kandydata na podstawie okazanego przez niego dokumentu tożsamości ze zdjęciem;
- 5) sprawdza dowód uiszczenia opłaty lotniczej, o której mowa w art. 99 ust. 5 ustawy;
- 6) odmawia przeprowadzenia egzaminu kandydata, w stosunku do którego w ocenie tego egzaminatora zachodzi potrzeba poddania kandydata badaniu, o którym mowa w § 25 ust. 1 pkt 3, na które kandydat nie wyraził zgody;
- 7) informuje kandydata o konsekwencjach podania niepełnych, niedokładnych lub nieprawdziwych informacji dotyczących jego wyszkolenia i doświadczenia lotniczego;
- 8) informuje kandydata o zakresie egzaminu teoretycznego;

- 9) bezstronnie i obiektywnie przeprowadza egzamin teoretyczny i dokonuje jego oceny odpowiednio zgodnie z:
  - a) rozporządzeniem w sprawie personelu ATS,
  - b) rozporządzeniem w sprawie świadectw kwalifikacji,
  - c) rozporządzeniem w sprawie licencjonowania;
- 10) podaje kandydatowi wynik egzaminu teoretycznego;
- 11) rzetelnie wypełniania dokumentację egzaminacyjną;
- 12) niezwłocznie przekazuje Prezesowi odpowiednie dokumenty wchodzące w skład dokumentacji egzaminacyjnej, bezpośrednio po przeprowadzonym egzaminie teoretycznym.

§ 27. 1. Egzaminator teoretyczny odmawia kandydatowi przystąpienia do egzaminu teoretycznego lub kontynuowania egzaminu teoretycznego, jeżeli:

- 1) kandydat zgłaszający się na egzamin teoretyczny:
  - a) znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po spożyciu alkoholu lub środka odurzającego albo odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w § 25 ust. 1 pkt 3,
  - b) zaproponował egzaminatorowi teoretycznemu lub osobie, o której mowa w § 20, przyjęcie korzyści materialnej w zamian za zaliczenie egzaminu teoretycznego;
- 2) niemożliwe jest ustalenie tożsamości kandydata.

2. Przepisy § 36 i § 37 stosuje się odpowiednio do odwołania kandydata od odmowy przystąpienia do egzaminu teoretycznego lub kontynuowania egzaminu teoretycznego.

§ 28. 1. W czasie egzaminu teoretycznego kandydat otrzymuje materiały i urządzenia służące do przeprowadzenia egzaminu teoretycznego od egzaminatora teoretycznego lub osoby, o której mowa w § 20.

2. Egzamin teoretyczny przeprowadza się w sposób zapewniający samodzielne jego rozwiązanie przez kandydata.

3. Niedopuszczalne jest korzystanie przez kandydatów podczas egzaminu teoretycznego z materiałów lub urządzeń stanowiących pomoc w udzieleniu odpowiedzi na pytania, innych niż dostarczone przez egzaminatora teoretycznego lub osobę, o której mowa w § 20.

4. W trakcie egzaminu teoretycznego kandydaci nie mogą komunikować się z nikim, z wyjątkiem egzaminatora teoretycznego lub osoby, o której mowa w § 20.

§ 29. Egzamin teoretyczny jest zaliczony, jeżeli kandydat udzieli co najmniej 75% prawidłowych odpowiedzi z każdego przedmiotu objętego egzaminem teoretycznym. W przypadku egzaminu teoretycznego w formie testu wyboru do każdego pytania może być zaproponowanych od 3 do 5 odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa.

§ 30. 1. Kandydatowi przysługuje 6 sesji egzaminacyjnych w okresie 18 miesięcy, liczonych od końca miesiąca kalendarzowego, w którym kandydat po raz pierwszy przystąpił do egzaminu teoretycznego, na zaliczenie wszystkich przedmiotów egzaminu teoretycznego, do którego kandydat przystępuje.

2. W okresie, o którym mowa w ust. 1, kandydatowi przysługują 4 podejścia do każdego przedmiotu. Podczas jednej sesji egzaminacyjnej kandydat może przystąpić tylko jeden raz do zdawania danego przedmiotu.

3. Egzamin teoretyczny jest niezaliczony, jeżeli kandydat nie zaliczy jednego z przedmiotów w 4 podejściach albo jeżeli nie zaliczy wszystkich przedmiotów w ciągu 6 sesji egzaminacyjnych lub w okresie, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, kandydat przystępuje ponownie do całego egzaminu teoretycznego.

5. Przed ponownym przystąpieniem do egzaminu teoretycznego kandydat przedstawia nowe zaświadczenie o ukończeniu szkolenia lotniczego wydane przez organizację szkolenia lotniczego albo podmiot szkolący.

6. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się wobec kandydatów przystępujących do egzaminów teoretycznych, o których mowa w § 22 ust. 2 i 3.

§ 31. W przypadku stwierdzenia naruszenia przez kandydata podczas egzaminu teoretycznego przepisów § 28 ust. 3 lub 4 egzamin teoretyczny uznaje się za niezaliczony.

§ 32. W przypadku naruszenia przez kandydata podczas egzaminu teoretycznego przepisów § 28 ust. 3 lub 4, kandydat może ponownie przystąpić do całości egzaminu teoretycznego na jakąkolwiek licencję, świadectwo kwalifikacji lub uprawnienia do nich wpisywane po upływie 12 miesięcy od dnia, w którym nastąpiło naruszenie, o czym przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub egzaminator teoretyczny informuje pisemnie kandydata.

§ 33. Z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego, po zdaniu egzaminu teoretycznego kandydat przystępuje do egzaminu praktycznego w terminie 24 miesięcy od dnia zaliczenia egzaminu teoretycznego.

§ 34. W przypadku:

- 1) zaliczenia egzaminu teoretycznego,
- 2) niezaliczenia egzaminu teoretycznego,
- 3) naruszenia przepisów § 28 ust. 3 lub 4,
- 4) przekroczenia terminu lub limitów, o których mowa w § 30 ust. 1–3

– kandydat otrzymuje raport imienny albo kartę egzaminu teoretycznego sporządzoną przez egzaminatora teoretycznego, zawierające wynik końcowy tego egzaminu.

§ 35. 1. Po zakończonej sesji egzaminacyjnej egzaminator teoretyczny lub osoba, o której mowa w § 20, sporządzają raport z przeprowadzonych egzaminów teoretycznych, w którym są zamieszczane informacje o liczbie osób, które:

- 1) przystąpiły do egzaminu teoretycznego;
- 2) zaliczyły egzamin teoretyczny na licencję, świadectwo kwalifikacji, uprawnienia do nich wpisywane;
- 3) nie zaliczyły egzaminu teoretycznego na licencję, świadectwo kwalifikacji, uprawnienia do nich wpisywane.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, podpisuje przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

3. Raporty, o których mowa w ust. 1 i § 34, oraz pozostała dokumentacja egzaminacyjna są przechowywane przez egzaminatorów przez okres co najmniej pięciu lat w sposób, który gwarantuje ich ochronę przed zniszczeniem, kradzieżą oraz wprowadzeniem w nich zmian.

§ 36. 1. Kandydat może złożyć do przewodniczącego komisji egzaminacyjnej odwołanie od negatywnego wyniku egzaminu teoretycznego obejmujące swoim zakresem ostatnie z możliwych i wykorzystane przez kandydata podejście do danego przedmiotu.

2. Odwołanie składa się w terminie 14 dni od dnia otrzymania raportu imiennego albo karty egzaminu teoretycznego, o których mowa w § 34:

- 1) w Urzędzie albo
- 2) za pośrednictwem operatora pocztowego albo poczty elektronicznej z adresu wskazanego przez kandydata we wniosku o egzamin teoretyczny, o którym mowa w § 19 ust. 1, albo
- 3) za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej „ePUAP”.

3. O zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data jego złożenia w Urzędzie, nadania u operatora pocztowego, wysłania pocztą elektroniczną albo wprowadzenia go do elektronicznej platformy usług administracji publicznej „ePUAP”.

4. Uchybienie terminu do wniesienia odwołania skutkuje pozostawieniem odwołania bez rozpoznania.

§ 37. 1. Jeżeli odwołanie, o którym mowa w § 36 ust. 1, dotyczy:

- 1) egzaminu teoretycznego prowadzonego w formie pisemnej z zastosowaniem arkusza egzaminacyjnego – przewodniczący komisji egzaminacyjnej zarządza przeprowadzenie egzaminu komisyjnego z udziałem innego egzaminatora teoretycznego;
- 2) egzaminu teoretycznego prowadzonego z zastosowaniem techniki komputerowej – przewodniczący komisji egzaminacyjnej powołuje zespół weryfikacyjny składający się z dwóch specjalistów w danej dziedzinie w celu weryfikacji merytorycznej zasadności odwołania;
- 3) egzaminu teoretycznego w formie ustnej – przewodniczący komisji egzaminacyjnej zarządza przeprowadzenie egzaminu komisyjnego z udziałem innego egzaminatora teoretycznego.

2. Egzamin komisyjny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, odbywa się w terminie 30 dni od dnia wpływu odwołania do przewodniczącego komisji egzaminacyjnej. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej, co najmniej na 14 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu komisyjnego, pisemnie zawiadamia kandydata o terminie i miejscu tego egzaminu.

3. W przypadku:

- 1) niezgłoszenia się kandydata na egzamin komisyjny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, przyjmuje się, że kandydat nie zaliczył egzaminu komisyjnego;
- 2) usprawiedliwionej nieobecności kandydata na egzaminie komisyjnym, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, spowodowanej w szczególności chorobą lub innymi zdarzeniami losowymi, przyjmuje się, że kandydat nie przystąpił do egzaminu komisyjnego.

4. Przewodniczący komisji rozpatruje odwołanie od wyniku egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przy pomocy zespołu weryfikacyjnego w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia wpływu odwołania do przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

5. Weryfikacja merytorycznej zasadności odwołania w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może mieć wpływ na zmianę wyniku egzaminu teoretycznego. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej informuje kandydata o jej wyniku niezwłocznie po rozpatrzeniu odwołania przez zespół weryfikacyjny.

6. Po dokonaniu weryfikacji merytorycznej zasadności odwołania, o której mowa w ust. 1 pkt 2, zespół weryfikacyjny sporządza protokół zawierający:

- 1) stwierdzenie o zasadności albo niezasadności odwołania;
- 2) zapis kwestionowanych przez kandydata części egzaminu teoretycznego;
- 3) opinię zespołu weryfikacyjnego dotyczącą kwestionowanych przez kandydata części egzaminu teoretycznego.

Oddział 2

Przepisy szczególne dla egzaminów teoretycznych dla osoby ubiegającej się o świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej lotniczej

§ 38. Egzamin teoretyczny jest przeprowadzany w formie testu wyboru.

§ 39. Egzamin na świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej lotniczej uznaje się za zaliczony, jeżeli został zaliczony egzamin teoretyczny z przedmiotu łączność w ramach egzaminu w celu uzyskania licencji albo świadectwa kwalifikacji. W odniesieniu do zakresu wiedzy sprawdzanej w trakcie egzaminu teoretycznego z przedmiotu łączność stosuje się odpowiednio § 22 ust. 1 albo 4.

§ 40. Do trybu przeprowadzania egzaminu teoretycznego osób ubiegających się o świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej lotniczej stosuje się § 25, § 27–29, § 30 ust. 1–3, § 31, § 32 oraz § 34.

Oddział 3

Egzaminy praktyczne

§ 41. 1. Egzaminy praktyczne na licencje i uprawnienia do nich wpisywane, o których mowa w rozporządzeniu nr 1178/2011, przeprowadza się na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 1178/2011.

2. Egzaminy praktyczne na uprawnienia na typ statku powietrznego w zakresie licencji na obsługę techniczną statku powietrznego (AML), o których mowa w rozporządzeniu nr 1321/2014, określa to rozporządzenie.

3. Egzaminy praktyczne na licencje i uprawnienia do nich wpisywane, o których mowa w rozporządzeniu nr 2015/340, określa to rozporządzenie.

4. Egzaminy praktyczne na świadectwa kwalifikacji i uprawnienia do nich wpisywane, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie personelu ATS, określa to rozporządzenie.

5. Egzaminy praktyczne na licencje, świadectwa kwalifikacji oraz uprawnienia do nich wpisywane, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie licencjonowania oraz rozporządzeniu w sprawie świadectw kwalifikacji, określają odpowiednio te rozporządzenia.

§ 42. Kandydat przystępujący do egzaminu praktycznego w celu wydania licencji, świadectwa kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych przedstawia rekomendację do egzaminu praktycznego po ukończeniu szkolenia teoretycznego i praktycznego, o ile są wymagane.

§ 43. 1. Kandydat przystępuje do egzaminu praktycznego w okresie ważności egzaminu teoretycznego, o którym mowa w § 33.

2. Egzamin praktyczny rozpoczęty w okresie ważności egzaminu teoretycznego powinien zakończyć się w okresie 6 miesięcy od dnia jego rozpoczęcia. Przepis § 61 stosuje się odpowiednio.

§ 44. 1. Kandydat przystępujący do egzaminu praktycznego przedkłada egzaminatorowi praktycznemu rekomendację do egzaminu praktycznego, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w:

- 1) § 45 ust. 1;
- 2) pkt 5 w dodatku III do załącznika III (Część 66) do rozporządzenia 1321/2014;
- 3) pkt 6.1.4 załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie licencjonowania.

2. Na żądanie egzaminatora praktycznego organizacja szkolenia lotniczego, podmiot szkolący lub komórka organizacyjna wyodrębniona przez instytucję zapewniającą lotniskową służbę informacji powietrznej w danej lokalizacji (organ AFIS) udostępniają mu dokumentację przebiegu szkolenia praktycznego kandydata.

3. Okres ważności rekomendacji do egzaminu praktycznego nie może być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia praktycznego.

§ 45. 1. Kandydat przystępujący do egzaminu praktycznego w celu wydania licencji pilota liniowego (ATPL), dyspozytora lotniczego (FDL), uprawnień do lotów według wskazań przyrządów (IR) oraz w przypadku braku egzaminatora praktycznego w danej specjalności personelu lotniczego składa wnioski o egzamin praktyczny do Prezesa.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, szef egzaminatorów praktycznych wystawia kandydatowi skierowanie na egzamin praktyczny, w którym wskazuje termin na przystąpienie do egzaminu praktycznego. Termin nie może przekraczać terminu, o którym mowa w § 33.

3. Kandydat przystępujący do egzaminu praktycznego, o którym mowa w ust. 1, przedkłada egzaminatorowi praktycznemu skierowanie na egzamin praktyczny.

§ 46. Miejsce i termin przeprowadzenia egzaminu praktycznego innego niż ten, o którym mowa w § 45 ust. 1, kandydat ustala z egzaminatorem praktycznym.

§ 47. 1. Z uwzględnieniem § 44 ust. 1 i § 45 kandydat przystępujący do egzaminu praktycznego:

- 1) zgłasza się na egzamin praktyczny w wyznaczonym miejscu i terminie;
- 2) okazuje egzaminatorowi praktycznemu:
  - a) dokument tożsamości ze zdjęciem,
  - b) licencję albo świadectwo kwalifikacji, o ile są wymagane,
  - c) orzeczenie lotniczo-lekarskie, o ile jest wymagane,
  - d) rekomendację do egzaminu praktycznego albo skierowanie na egzamin praktyczny, o ile są wymagane,
  - e) zgodę opiekunów prawnych na przystąpienie do egzaminu praktycznego, o ile nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych,
  - f) dowód uiszczenia opłaty lotniczej, o której mowa w art. 99 ust. 5 ustawy;
- 3) może poddać się badaniu w celu ustalenia obecności alkoholu lub środka odurzającego w organizmie na wniosek egzaminatora, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że kandydat znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po spożyciu alkoholu lub pod wpływem środka odurzającego.

2. Kandydat przystępujący do egzaminu praktycznego może sprawdzić uprawnienie egzaminatora praktycznego do przeprowadzenia egzaminu na podstawie posiadanego przez egzaminatora upoważnienia.

§ 48. Egzaminator praktyczny:

- 1) informuje sekretarza komisji egzaminacyjnej o terminie, miejscu, klasie i typie statku powietrznego oraz celu przeprowadzenia egzaminu praktycznego, w terminie co najmniej:
  - a) trzech dni roboczych poprzedzających przeprowadzenie egzaminu praktycznego, jeżeli egzamin praktyczny ma być przeprowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo
  - b) pięciu dni roboczych poprzedzających przeprowadzenie egzaminu praktycznego, jeżeli egzamin praktyczny ma być przeprowadzony poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) sprawdza ważność rekomendacji do egzaminu praktycznego albo skierowania na egzamin praktyczny, o ile są wymagane;
- 3) sprawdza termin zaliczenia egzaminu teoretycznego kandydata, o ile jest wymagane;
- 4) przygotowuje się do egzaminu praktycznego;
- 5) ustala tożsamość kandydata na podstawie okazanego przez niego dokumentu tożsamości ze zdjęciem;
- 6) sprawdza termin ważności orzeczenia lekarskiego;
- 7) sprawdza, czy kandydat posiada zgodę opiekunów prawnych na przystąpienie do egzaminu praktycznego przed uzyskaniem przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych;
- 8) sprawdza termin ważności uprawnienia, którego ważność podlega przedłużaniu albo wznawianiu;
- 9) sprawdza dowód uiszczenia opłaty lotniczej, o której mowa w art. 99 ust. 5 ustawy;
- 10) informuje kandydata o konsekwencjach podania niepełnych, niedokładnych lub nieprawdziwych informacji dotyczących jego wykszolenia i doświadczenia lotniczego;
- 11) informuje kandydata o zakresie egzaminu praktycznego;
- 12) sprawdza, czy statek powietrzny, zespół urządzeń statku powietrznego, symulator, inne urządzenia treningowe, stanowiska operacyjne lub stanowisko obsługi technicznej spełniają wymogi techniczne niezbędne do przeprowadzenia danego rodzaju egzaminu praktycznego;
- 13) nadzoruje wszystkie czynności związane z bezpośrednim przygotowaniem się kandydata do egzaminu praktycznego;
- 14) uczestniczy w całym egzaminie praktycznym;
- 15) bezstronnie i obiektywnie przeprowadza egzamin praktyczny i dokonuje jego oceny odpowiednio zgodnie z:
  - a) rozporządzeniem w sprawie personelu ATS,
  - b) rozporządzeniem w sprawie świadectw kwalifikacji,
  - c) rozporządzeniem w sprawie licencjonowania;
- 16) może zakończyć egzamin praktyczny w każdym momencie, jeżeli uzna, że poziom umiejętności wykazywany przez kandydata wymaga powtórzenia całego egzaminu praktycznego;
- 17) podaje kandydatowi wynik egzaminu praktycznego bezpośrednio po omówieniu egzaminu praktycznego;
- 18) określa zakres wymaganego szkolenia uzupełniającego lub dodatkowej praktyki w przypadku niezaliczenia części albo całości egzaminu praktycznego;
- 19) rzetelnie wypełnia dokumentację egzaminacyjną;
- 20) niezwłocznie przekazuje kandydatowi oraz właściwemu dla tego kandydata organowi, który w państwie obcym sprawuje nadzór nad personelem lotniczym, dokumentację egzaminacyjną bezpośrednio po przeprowadzonym egzaminie praktycznym, za pośrednictwem operatora pocztowego albo poczty elektronicznej;
- 21) przekazuje właściwemu dla kandydata organowi, który w państwie obcym sprawuje nadzór nad personelem lotniczym, wraz z dokumentacją, o której mowa w pkt 20, kopię licencji lub świadectw kwalifikacji, w których dokonał wpisu potwierdzającego przedłużenie albo wznowienie ważności uprawnienia.

§ 49. Egzaminator praktyczny nadzoruje stosowanie podczas egzaminu praktycznego reguł i procedur operacyjnych, zawartych w aktualnej instrukcji operacyjnej, instrukcji użytkowania danej kategorii statku powietrznego albo instrukcji wykonywania lotów, właściwych ze względu na miejsce, w którym jest przeprowadzany egzamin praktyczny.

§ 50. 1. Egzaminator praktyczny nie może przeprowadzać egzaminów praktycznych, kontroli, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 lit. d, ani ocen kompetencji kandydata ubiegającego się o wydanie licencji, świadectwa kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych, gdy:

- 1) uczestniczył w szkoleniu praktycznym w zakresie licencji, świadectwa kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych, w odniesieniu do których przeprowadza dany egzamin praktyczny lub ocenę kompetencji, z uwzględnieniem prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego;
- 2) wydał zaświadczenie o ukończeniu szkolenia praktycznego lub rekomendację do egzaminu praktycznego;
- 3) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym kandydata do drugiego stopnia;
- 4) istnieją inne okoliczności ograniczające jego obiektywizm.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, egzaminator praktyczny pisemnie informuje przewodniczącego komisji egzaminacyjnej o zaistnieniu takich okoliczności.

3. Jeżeli nie można wyznaczyć innego egzaminatora praktycznego do przeprowadzenia określonego egzaminu praktycznego, egzamin praktyczny jest przeprowadzany pod nadzorem inspektora lub członka komisji egzaminacyjnej, wyznaczonych do takiego nadzoru przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

§ 51. 1. Egzaminator praktyczny odmawia przeprowadzenia lub kontynuowania egzaminu praktycznego, jeżeli:

- 1) kandydat przystępujący do egzaminu praktycznego:
  - a) znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po spożyciu alkoholu lub środka odurzającego albo odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w § 47 ust. 1 pkt 3,
  - b) zaproponował egzaminatorowi przyjęcie korzyści materialnej w zamian za zaliczenie egzaminu praktycznego;
- 2) niemożliwe jest ustalenie tożsamości kandydata;
- 3) warunki atmosferyczne lub inne przyczyny uniemożliwiają bezpieczne przeprowadzenie egzaminu praktycznego.

2. Przepis § 67 stosuje się odpowiednio do odwołania kandydata od odmowy przeprowadzenia lub kontynuowania egzaminu praktycznego.

§ 52. Egzamin praktyczny jest przeprowadzany:

- 1) na typie lub wariantcie statku powietrznego, jaki został użyty w trakcie szkolenia praktycznego, o ile szkolenie praktyczne jest wymagane;
- 2) z wykorzystaniem symulatora lub na stanowisku operacyjnym, na którym kandydat odbył szkolenie praktyczne, w przypadku personelu służb ruchu lotniczego;
- 3) na stanowisku operacyjnym, na którym kandydat odbył szkolenie praktyczne, w przypadku dyspozytora lotniczego.

§ 53. 1. Statek powietrzny może być użyty do przeprowadzenia egzaminu praktycznego w locie, jeżeli:

- 1) spełnia wymagania do wykonywania lotów szkolnych;
- 2) jego właściciel wyrazi na to zgodę, składając egzaminatorowi praktycznemu odpowiednie pisemne oświadczenie;
- 3) treść polisy ubezpieczeniowej statku powietrznego uwzględnia możliwość przeprowadzania na nim egzaminów praktycznych, o ile polisa ubezpieczeniowa jest wymagana.

2. Uzyskanie zgody, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie jest wymagane, jeżeli kandydat jest właścicielem statku powietrznego.

3. Zgoda, o której mowa w ust. 1 pkt 2, obejmuje:

- 1) imienne wskazanie kandydata lub kandydatów;
- 2) zakres, w jakim statek powietrzny może być użyty podczas egzaminu praktycznego.

§ 54. W przypadku użycia do egzaminu praktycznego jednomiejscowego statku powietrznego zgoda, o której mowa w § 53 ust. 1 pkt 2, oznacza zgodę właściciela tego statku powietrznego na wykonywanie czynności dowódcy statku powietrznego przez kandydata przystępującego do egzaminu praktycznego.

§ 55. 1. W trakcie egzaminu praktycznego przeprowadzanego w locie na statku powietrznym, na którym jest wymagana załoga wieloosobowa, egzaminator praktyczny może być:

- 1) dowódcą statku powietrznego, jeżeli posiada uprawnienia dotyczące typu statku powietrznego i rodzaju lotu oraz jeżeli właściciel statku powietrznego wyraził na to pisemną zgodę, a użytkownik tego statku powietrznego wystawił odpowiedni dokument operacyjny;
- 2) członkiem załogi statku powietrznego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dowódcą statku powietrznego jest pilot wyznaczony przez użytkownika statku powietrznego posiadający uprawnienie instruktora odpowiednie dla typu statku powietrznego oraz rodzaju szkolenia na licencji albo uprawnienia lotnicze do niej wpisywane.

3. Egzaminator praktyczny przed przeprowadzeniem egzaminu praktycznego zapoznaje dowódcę statku powietrznego z planowanym przebiegiem tego egzaminu.

4. Egzaminator praktyczny i dowódca statku powietrznego ustalają procedury zapewniające bezpieczeństwo w trakcie egzaminu praktycznego w przypadku popełnienia błędu przez kandydata.

§ 56. Dowódca statku powietrznego, na którym jest przeprowadzany egzamin praktyczny, ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo operacji lotniczych.

§ 57. Szkoleniowe urządzenie symulacji lotów może być użyte do przeprowadzenia egzaminu praktycznego w przypadkach, o których mowa w załączniku I (Część FCL) do rozporządzenia nr 1178/2011, oraz jeżeli:

- 1) spełnia wymagania dla egzaminowania w locie, o których w załączniku VI (Część ARA) i załączniku VII (Część ORA) do rozporządzenia nr 1178/2011;
- 2) posiada aktualny certyfikat kwalifikacji, o którym mowa w dodatku IV do załącznika VI (Część ARA) rozporządzenia nr 1178/2011;
- 3) operator tego urządzenia wyrazi na to zgodę, składając egzaminatorowi praktycznemu odpowiednie pisemne oświadczenie; przepis § 53 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 58. 1. Statek powietrzny znajdujący się w eksploatacji lub zespół urządzeń takiego statku powietrznego może być użyty do egzaminu praktycznego:

- 1) w zakresie obsługi typu statku powietrznego,
- 2) na licencję mechanika lotniczego obsługi technicznej lub uprawnień do niej wpisywanych,
- 3) na świadectwo kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi statków powietrznych lub uprawnień do niego wpisywanych

– jeżeli właściciel wyrazi zgodę na jego użycie, a w przypadku gdy statek powietrzny lub zespół jego urządzeń znajduje się w trakcie obsługi technicznej – zgodę wyrazi także podmiot wykonujący obsługę techniczną tego statku powietrznego, składając egzaminatorowi praktycznemu odpowiednie pisemne oświadczenie.

2. Przeprowadzenie egzaminu praktycznego w zakresie obsługi typu statku powietrznego, na licencję mechanika lotniczego obsługi technicznej, świadectwo kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi statków powietrznych lub uprawnień lotniczych do nich wpisywanych na odpowiednim stanowisku obsługi technicznej, z wykorzystaniem narzędzi i materiałów, wymaga zgody podmiotu posiadającego certyfikat na obsługę techniczną statków powietrznych, o którym mowa w art. 160 ust. 3 pkt 6 ustawy, który składa pisemne oświadczenie w tym zakresie. Przepis § 53 ust. 3 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

§ 59. 1. Egzamin praktyczny na uprawnienie uzupełniające w jednostce wpisywane do świadectwa kwalifikacji informatora służby informacji powietrznej (FISC) lub świadectwa kwalifikacji informatora lotniskowej służby informacji powietrznej (AFISC) odbywa się na odpowiednio wyposażonym stanowisku operacyjnym po uzyskaniu pisemnej zgody organu służb ruchu lotniczego, któremu to stanowisko podlega.

2. W przypadku dokonania zmian w podziale granic sektorów służby informacji powietrznej (FIS) egzamin praktyczny na uprawnienie uzupełniające w jednostce wpisywane do świadectwa kwalifikacji informatora służby informacji powietrznej (FISC) dotyczące nowo utworzonych części przestrzeni powietrznej jest przeprowadzany na symulatorze ze zobrazowaniem rzeczywistych uwarunkowań lokalnych.

3. W przypadku utworzenia nowego lotniska niekontrolowanego i wyznaczenia związanej z nim części przestrzeni powietrznej niekontrolowanej egzamin praktyczny na uprawnienie uzupełniające w jednostce wpisywane do świadectwa kwalifikacji informatora lotniskowej służby informacji powietrznej (AFISC) dotyczące tego lotniska jest przeprowadzany na symulatorze ze zobrazowaniem rzeczywistych uwarunkowań lokalnych.

4. Egzamin praktyczny na świadectwo kwalifikacji informatora służby informacji powietrznej (FISC) i świadectwo kwalifikacji informatora lotniskowej służby informacji powietrznej (AFISC) odbywa się na symulatorze.

5. Egzamin praktyczny na licencję dyspozytora lotniczego (FDL) odbywa się na aktywnym, odpowiednio wyposażonym stanowisku operacyjnym, po uzyskaniu zgody operatora, któremu to stanowisko operacyjne podlega.

6. Zgoda, o której mowa w ust. 1 i 5, obejmuje:

- 1) określenie stanowiska operacyjnego;
- 2) imienną listę kandydatów, którzy mogą być poddani egzaminowi praktycznemu na tym stanowisku operacyjnym;
- 3) akceptację wykonywania nadzoru nad czynnościami lotniczymi kandydatów podczas egzaminu praktycznego przez egzaminatora praktycznego albo inspektora.

§ 60. Egzamin praktyczny może zostać przerwany:

- 1) na wniosek kandydata;
- 2) przez egzaminatora praktycznego w przypadku:
  - a) stwierdzenia, że zostały naruszone przez kandydata warunki przeprowadzania egzaminu praktycznego,
  - b) pogorszenia się warunków atmosferycznych lub wystąpienia innych przyczyn uniemożliwiających bezpieczne przeprowadzenie egzaminu praktycznego,
  - c) uznania, że umiejętności kandydata wymagają ponownego przeprowadzenia egzaminu praktycznego w całości.

§ 61. W przypadkach określonych w:

- 1) § 51 ust. 1 pkt 1 i § 60 pkt 2 lit. c – kandydat nie zaliczył egzaminu praktycznego;
- 2) § 51 ust. 1 pkt 2 – kandydat nie przystąpił do egzaminu praktycznego;
- 3) § 51 ust. 1 pkt 3 i § 60 pkt 2 lit. b – egzamin praktyczny będzie kontynuowany po ustaniu przyczyn jego przerwania;
- 4) § 60 pkt 1 – jeżeli powód przerwania egzaminu praktycznego został uznany przez egzaminatora praktycznego za:
  - a) nieusprawiedliwiony – kandydat nie zaliczył egzaminu praktycznego,
  - b) usprawiedliwiony – ponownemu sprawdzeniu podlegają części egzaminu praktycznego, które nie zostały ukończone przez kandydata do momentu przerwania egzaminu praktycznego.

§ 62. Podczas egzaminu praktycznego każda podlegająca ocenie czynność lotnicza wchodząca w zakres tego egzaminu praktycznego na polecenie egzaminatora praktycznego może być powtórzona jeden raz przez kandydata w przypadku, gdy egzaminator praktyczny ma wątpliwości co do poprawności wykonania tej czynności lotniczej.

§ 63. Wynik egzaminu praktycznego określa egzaminator praktyczny przez wystawienie oceny: „zaliczony w części albo w całości” albo „niezaliczony w części albo w całości”.

§ 64. W przypadku niezaliczenia egzaminu praktycznego w części albo w całości egzaminator praktyczny określa powód niezaliczenia egzaminu praktycznego oraz zakres szkolenia uzupełniającego, które kandydat powinien odbyć przed ponownym przystąpieniem do egzaminu praktycznego, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego.

§ 65. 1. W przypadku przedłużania albo wznawiania ważności uprawnień wpisywanych do licencji albo wznawiania ważności uprawnień wpisywanych do świadectw kwalifikacji egzaminator praktyczny może być dodatkowo upoważniony przez Prezesa do odrębnego wpisywania do nich informacji dotyczących:

- 1) rodzaju przedłużanych albo wznawianych uprawnień,
- 2) daty przeprowadzenia egzaminu praktycznego,
- 3) nowej daty ważności uprawnień,
- 4) numeru upoważnienia egzaminatora

– i potwierdzania ich własnoręcznym podpisem.

2. W przypadku przedłużania albo wznawiania ważności upoważnienia egzaminatora praktycznego senior egzaminator upoważniony przez Prezesa może dodatkowo odrębnie wpisywać do tego upoważnienia informacje dotyczące:

- 1) kategorii przedłużanego albo wznawionego upoważnienia,
- 2) daty przeprowadzenia oceny kompetencji,
- 3) nowej daty ważności upoważnienia

– z potwierdzeniem ich własnoręcznym podpisem.

§ 66. 1. W przypadku wydania lub wznawienia ważności uprawnienia wpisywanego do licencji albo świadectwa kwalifikacji egzaminator praktyczny wpisuje datę ważności uprawnienia, licząc od ostatniego dnia miesiąca, w którym został przeprowadzony egzamin praktyczny.

2. W przypadku przedłużenia ważności uprawnienia wpisywanego do licencji albo świadectwa kwalifikacji egzaminator praktyczny wpisuje datę ważności uprawnienia, licząc od ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa okres ważności danego uprawnienia.

§ 67. 1. Kandydat, który nie zaliczył części albo całości egzaminu praktycznego, może złożyć odwołanie do przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

2. Odwołanie składa się w terminie 14 dni od dnia wystawienia oceny, o której mowa w § 63:

- 1) w Urzędzie albo
- 2) za pośrednictwem operatora pocztowego albo poczty elektronicznej z adresu wskazanego przez kandydata we wniosku, o którym mowa w § 19 ust. 1, albo
- 3) za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej „ePUAP”.

3. O zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data jego złożenia w Urzędzie, nadania u operatora pocztowego, wysłania pocztą elektroniczną albo wprowadzenia go do elektronicznej platformy usług administracji publicznej „ePUAP”.

4. Uchybienie terminu do wniesienia odwołania skutkuje pozostawieniem odwołania bez rozpoznania.

5. Kandydat, który złożył odwołanie od niezaliczonego w całości egzaminu praktycznego w terminie, może przystąpić do poprawkowego egzaminu praktycznego w terminie, o którym mowa w § 33, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego. Przepis § 63 stosuje się odpowiednio.

Oddział 4

Przepisy szczególne dla egzaminów językowych

§ 68. 1. Egzaminy językowe w zakresie poziomu biegłości językowej oraz umiejętności posługiwania się językiem używanym w łączności radiowej podczas lotu przeprowadza się na podstawie wymagań określonych w pkt 1.2.9 w Załączniku 1, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu lotniczego.

2. Na egzaminie językowym stosuje się zestawy zadań egzaminacyjnych ustalonych przez Prezesa w celu określenia poziomu biegłości językowej oraz umiejętności posługiwania się językiem używanym w łączności radiowej podczas lotu.

§ 69. W odniesieniu do trybu przeprowadzania egzaminów językowych stosuje się odpowiednio § 25, § 26 pkt 3–12, § 27, § 28, § 31 oraz § 47 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a oraz pkt 3.

§ 70. W przypadku gdy wynik egzaminu językowego przeprowadzonego w celu przedłużenia albo wznowienia ważności uprawnienia uzupełniającego w zakresie języka wpisanego do licencji albo świadectwa kwalifikacji nie jest niższy niż poziom 4 ICAO (operacyjny), egzaminator językowy wpisuje w licencji albo świadectwie kwalifikacji poziom jego biegłości oraz nowy termin ważności uprawnienia uzupełniającego w zakresie języka, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie personelu służb ruchu lotniczego.

§ 71. 1. Egzamin językowy w celu przedłużenia ważności uprawnienia uzupełniającego w zakresie języka przeprowadza się w okresie ważności tego uprawnienia, jednak nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu jego ważności. Okres przedłużonej ważności tego uprawnienia jest liczony od dnia upływu poprzedniego okresu jego ważności.

2. W przypadku egzaminu językowego zaliczonego wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu ważności uprawnienia uzupełniającego w zakresie języka, nowy termin ważności tego uprawnienia jest liczony od dnia przeprowadzenia tego egzaminu. W przypadku egzaminu językowego zaliczonego przez posiadacza licencji albo świadectwa kwalifikacji personelu służb ruchu lotniczego wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu ważności uprawnienia uzupełniającego w zakresie języka, nowy termin ważności tego uprawnienia jest liczony od dnia przeprowadzenia tego egzaminu.

§ 72. Egzamin językowy jest zaliczony, jeżeli kandydat uzyska co najmniej poziom 4 ICAO (operacyjny).

§ 73. 1. Końcowa ocena egzaminu językowego jest najniższą oceną uzyskaną ze wszystkich elementów składowych egzaminu językowego, o których mowa w FCL.055 załącznika I (Część FCL) do rozporządzenia nr 1178/2011.

2. O wynikach egzaminu językowego kandydat zostaje poinformowany w wybranej przez niego formie:

- 1) ustnej – po zakończonym egzaminie językowym w dniu jego przeprowadzenia lub
- 2) elektronicznej – na podany przez kandydata adres poczty elektronicznej, lub
- 3) telefonicznej – na podany przez kandydata numer telefonu, lub
- 4) listu poleconego za pośrednictwem operatora pocztowego – na podany przez kandydata adres we wniosku do Prezesa o przeprowadzenie egzaminu językowego.

3. Wyniki z egzaminu językowego są przekazywane, na wniosek organu, który w państwie obcym sprawuje nadzór nad personelem lotniczym, właściwego dla egzaminowanego, temu organowi oraz wskazanej pisemnie przez egzaminowanego osobie lub instytucji.

§ 74. Egzaminator językowy nie może przeprowadzać egzaminu językowego, jeżeli jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym kandydata do drugiego stopnia lub uczestniczył w procesie jego szkolenia.

§ 75. 1. Egzaminy językowe są dokumentowane przez zapisanie ich przebiegu na nośnikach audio lub video.

2. W przypadku niewłaściwego zapisu nagrania audio lub video albo jego braku egzamin językowy powtarza się, bez konieczności ponownego wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 99 ust. 5 ustawy.

3. Dokumentacja egzaminów językowych jest przechowywana przez krajowego administratora egzaminów językowych przez okres co najmniej pięciu lat w sposób, który gwarantuje ochronę przed jej zniszczeniem, kradzieżą oraz wprowadzeniem w niej zmian.

§ 76. Egzaminator językowy w związku z wykonywanymi czynnościami egzaminacyjnymi:

- 1) zachowuje w tajemnicy, przed przeprowadzonym egzaminie językowym i po nim, treść pytań i tematów egzaminacyjnych, z wyjątkiem przypadku, gdy przykłady pytań i tematów egzaminacyjnych są ogłaszane w Dzienniku Urzędowym lub udostępniane za pośrednictwem elektronicznych środków przekazu w celach dydaktycznych;
- 2) upewnia się, czy kandydat jest gotowy do rozpoczęcia egzaminu językowego;
- 3) przeprowadza egzamin językowy i ocenia jego biegłość językową oraz posługiwanie się językiem używanym w łączności radiowej podczas lotu przez egzaminowanego zgodnie z zatwierdzoną procedurą egzaminowania, zgodnie z FCL.055 załącznika I (Część FCL) do rozporządzenia nr 1178/2011.

§ 77. Egzaminator językowy odmawia przeprowadzenia lub kontynuowania egzaminu językowego, jeżeli warunki techniczne uniemożliwiają właściwe przeprowadzenie egzaminu językowego.

§ 78. Egzamin językowy może zostać przerwany:

- 1) na wniosek kandydata;
- 2) przez egzaminatora językowego z przyczyn technicznych.

§ 79. W przypadkach określonych w:

- 1) § 77 – kandydat nie przystąpił do egzaminu;
- 2) § 78 pkt 1 – jeżeli powód przerwania egzaminu językowego został uznany przez egzaminatora językowego za niesprawiedliwiony, kandydat nie zaliczył egzaminu językowego;
- 3) § 78 pkt 1 – jeżeli powód przerwania egzaminu językowego został uznany przez egzaminatora językowego za usprawiedliwiony, kandydat powtarza egzamin językowy bez konieczności ponownego wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 99 ust. 5 ustawy;
- 4) § 78 pkt 2 – kandydat powtarza egzamin językowy bez konieczności ponownego wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 99 ust. 5 ustawy.

§ 80. 1. Odwołanie od wyniku egzaminu językowego składa się w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w § 73 ust. 2, przyjmując najpóźniejszą datę otrzymania tej informacji:

- 1) w Urzędzie albo
- 2) za pośrednictwem operatora pocztowego albo poczty elektronicznej z adresu wskazanego przez kandydata we wniosku o egzamin językowy, albo
- 3) za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej „ePUAP”.

2. O zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data jego złożenia w Urzędzie, nadania do operatora pocztowego albo wprowadzenia go do elektronicznej platformy usług administracji publicznej „ePUAP”.

3. Uchybienie terminu do wniesienia odwołania skutkuje pozostawieniem odwołania bez rozpoznania.

4. Odwołanie rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia jego wpływu do Urzędu.

§ 81. 1. W celu rozpatrzenia odwołania, o którym mowa w § 80 ust. 1, przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza egzaminatora językowego, który w oparciu o zapis przebiegu egzaminu językowego na nośnikach audio lub video dokonuje ponownej oceny egzaminu językowego celem określenia poziomu biegłości językowej kandydata oraz posługiwania się przez kandydata językiem używanym w łączności radiowej podczas lotu.

2. Od wyniku ponownej oceny egzaminu językowego, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje odwołanie.

3. O wyniku odwołania, o którym mowa w § 80 ust. 1, przewodniczący komisji egzaminacyjnej informuje kandydata, w terminie, o którym mowa w § 80 ust. 4, w formie:

- 1) ustnej lub
- 2) elektronicznej – na podany przez kandydata adres poczty elektronicznej, lub
- 3) telefonicznej – na podany przez kandydata numer telefonu, lub
- 4) listem poleconym za pośrednictwem operatora pocztowego – na podany przez kandydata adres.

§ 82. 1. W odniesieniu do personelu lotniczego, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie licencjonowania oraz w rozporządzeniu w sprawie świadectw kwalifikacji, Prezes może uznać pozytywny wynik egzaminu językowego uzyskany w państwie obcym.

2. Podstawą uznania jest przedłożenie przez kandydata zaświadczenia wydanego przez władzę lotniczą państwa, pod której nadzorem egzamin językowy został przeprowadzony, potwierdzającego, że w procesie egzaminowania zastosowane zostały wymagania określone w pkt 1.2.9 w Załączniku 1.

Rozdział 4

Szczegółowe zasady wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej

§ 83. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do członków komisji egzaminacyjnej wykonujących czynności na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Urzędem.

§ 84. Wynagrodzenie członka komisji egzaminacyjnej jest ustalane na podstawie stawek wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie egzaminu państwowego określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia oraz stanowi iloczyn stawki wynagrodzenia określonej w tym załączniku i liczby przeprowadzonych egzaminów państwowych, bez względu na ich wynik, lub innych określonych w tym załączniku czynności.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 85. Do egzaminów państwowych rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 86. Upoważnienia egzaminatorów komisji egzaminacyjnej wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane, i stanowią potwierdzenie prawa przeprowadzania egzaminów państwowych stosowanie do zakresu danego upoważnienia.

§ 87. Traci moc rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie egzaminów państwowych na licencje lub uprawnienia lotnicze (Dz. U. poz. 1637 oraz z 2013 r. poz. 1465).

§ 88. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Infrastruktury: *A. Adamczyk*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
z dnia 1 sierpnia 2018 r. (poz. 1745)

Załącznik nr 1

WYMAGANIA DLA OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O POWOŁANIE NA EGZAMINATORA PRAKTYCZNEGO DO PRZEPROWADZANIA EGZAMINÓW PRAKTYCZNYCH NA LICENCJE, ŚWIADECTWA KWALIFIKACJI I UPRAWNIENIA DO NICH WPISYWANE WOBEC CZŁONKÓW PERSONELU LOTNICZEGO NIEWCHODZĄCYCH W SKŁAD ZAŁÓG STATKÓW POWIETRZNYCH

1. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na licencję mechanika lotniczego obsługi technicznej i uprawnienia do niej wpisywane (egzaminator praktyczny E/M)

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E/M do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania lub przywrócenia licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej i uprawnień do niej wpisywanych musi posiadać:

- 1) co najmniej 3 lata udokumentowanej praktyki w obsłudze płatowca i zespołów napędowych:
  - a) samolotu o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg z wyłączeniem samolotów, o których mowa w pkt 2 ppkt 3 lit. a, albo
  - b) śmigłowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg z wyłączeniem śmigłowców, o których mowa w pkt 2 ppkt 3 lit. b, albo
  - c) wiatrakowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg z wyłączeniem wiatrakowców, o których mowa w pkt 2 ppkt 3 lit. c, albo
  - d) sterowca, albo
  - e) balonu wolnego– lub
- 2) co najmniej 5 lat praktyki w obsłudze awioniki statku powietrznego, lub
- 3) co najmniej 6 lat praktyki w obsłudze jako całości:
  - a) samolotu o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg z wyłączeniem samolotów, o których mowa w pkt 2 ppkt 3 lit. a, albo
  - b) śmigłowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg z wyłączeniem śmigłowców, o których mowa w pkt 2 ppkt 3 lit. b, albo
  - c) wiatrakowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg z wyłączeniem wiatrakowców, o których mowa w pkt 2 ppkt 3 lit. c, albo
  - d) sterowca, albo
  - e) balonu wolnego.

2. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi statków powietrznych i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E/MM)

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E/MM do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania lub przywrócenia świadectwa kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi statków powietrznych i uprawnień do niego wpisywanych musi posiadać:

- 1) co najmniej 2 lata praktyki w obsłudze płatowca i zespołów napędowych:
  - a) samolotu o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg albo
  - b) śmigłowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg, albo
  - c) wiatrakowca o masie startowej (MTOM) do 560 kg, albo
  - d) lotni, albo
  - e) paralotni, albo
  - f) motolotni, albo

- g) motoparalotni, albo
  - h) bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne i sportowe, albo
  - i) spadochronu, albo
  - j) szybowca o maksymalnej masie własnej nieprzekraczającej 80 kg dla statku powietrznego jednomiejscowego lub 100 kg dla statku powietrznego dwumiejscowego, w tym szybowca przeznaczonego do startu z nóg pilota
- lub
- 2) co najmniej 3 lata praktyki w obsłudze awioniki statku powietrznego, lub
  - 3) co najmniej 5 lat praktyki w obsłudze jako całości:
    - a) samolotu o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg albo
    - b) śmigłowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg, albo
    - c) wiatrakowca o masie startowej (MTOM) do 560 kg, albo
    - d) lotni, albo
    - e) paralotni, albo
    - f) motolotni, albo
    - g) motoparalotni, albo
    - h) bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne i sportowe, albo
    - i) spadochronu, albo
    - j) szybowca o maksymalnej masie własnej nieprzekraczającej 80 kg dla statku powietrznego jednomiejscowego lub 100 kg dla statku powietrznego dwumiejscowego, w tym szybowca przeznaczonego do startu z nóg pilota.

3. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji informatora służby informacji powietrznej i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(FIS))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(FIS) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania lub przywrócenia ważności świadectwa kwalifikacji informatora służby informacji powietrznej (FISC) oraz wydania, przedłużenia, wznawiania i przywracania ważności uprawnień do niego wpisywanych musi posiadać:

- 1) ważne uprawnienie uzupełniające w jednostce;
- 2) ważne uzupełniające uprawnienie instruktorskie;
- 3) praktykę lotniczą jako:
  - a) informator służby informacji powietrznej – co najmniej 4 lata praktyki,
  - b) instruktor – co najmniej 3 lata praktyki.

4. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji informatora lotniskowej służby informacji powietrznej i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(AFIS))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(AFIS) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania lub przywrócenia ważności świadectwa kwalifikacji informatora lotniskowej służby informacji powietrznej (AFISC) oraz wydania, przedłużenia, wznawiania i przywracania ważności uprawnień do niego wpisywanych musi posiadać:

- 1) ważne uprawnienie uzupełniające w jednostce;
- 2) ważne uzupełniające uprawnienie instruktorskie;
- 3) praktykę jako:
  - a) informator lotniskowej służby informacji powietrznej – co najmniej 4 lata praktyki,
  - b) instruktor – co najmniej 3 lata praktyki.

5. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na licencję dyspozytora lotniczego (egzaminator praktyczny E(FDL))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(FDL) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania licencji dyspozytora lotniczego musi posiadać:

- 1) ważną licencję dyspozytora lotniczego albo
- 2) ważną licencję pilota liniowego z uprawnieniem instruktora szkolenia na typ (TRI) lub uprawnieniem instruktora szkolenia ogólnego (FI), albo
- 3) ważną licencję kontrolera ruchu lotniczego z uzupełniającym uprawnieniem instruktorskim kontrolera ruchu lotniczego (OJTI), oraz
- 4) praktykę lotniczą jako:
  - a) dyspozytor lotniczy (FDL) – co najmniej 5 lat praktyki lub
  - b) pilot z licencją pilota liniowego (ATPL) – co najmniej 3 lata praktyki, lub
  - c) meteorolog w organizacji przewoźnika lotniczego – co najmniej 3 lata praktyki, lub
  - d) kontroler ruchu lotniczego (ATCL) – co najmniej 3 lata praktyki, lub
  - e) inspektor nadzoru technicznego nad dyspozytorami lotniczymi – co najmniej 3 lata praktyki.

WYMAGANIA DLA OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O POWOŁANIE NA EGZAMINATORA PRAKTYCZNEGO DO PRZEPROWADZANIA EGZAMINÓW PRAKTYCZNYCH NA LICENCJE, ŚWIADECTWA KWALIFIKACJI I UPRAWNIENIA DO NICH WPISYWANE WOBEC CZŁONKÓW PERSONELU LOTNICZEGO WCHODZĄCYCH W SKŁAD ZAŁÓG STATKÓW POWIETRZNYCH

1. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na licencję pilota wiatrakowcowego w załodze jednoosobowej i uprawnienia do niej wpisywane (egzaminator praktyczny E(AG))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(AG) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania licencji pilota wiatrakowcowego turystycznego w załodze jednoosobowej (PPL(AG)) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień na typ wiatrakowca w załodze jednoosobowej wpisywanych do tej licencji musi posiadać:
  - a) kwalifikacje do wykonywania czynności pilota dowódcy wiatrakowca w załodze jednoosobowej,
  - b) uprawnienie instruktora pierwszej klasy w załodze jednoosobowej,
  - c) co najmniej 1000 godzin nalogu w charakterze pilota samolotowego lub śmigłowcowego albo 800 godzin nalogu w charakterze pilota wiatrakowcowego;
- 2) wydania licencji pilota wiatrakowcowego zawodowego w załodze jednoosobowej (CPL(AG)) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień na typ wiatrakowca w załodze jednoosobowej wpisywanych do tej licencji (E(AG)) musi posiadać:
  - a) kwalifikacje do wykonywania czynności pilota dowódcy wiatrakowca,
  - b) uprawnienie instruktora pierwszej klasy,
  - c) co najmniej 2000 godzin nalogu w charakterze pilota wiatrakowcowego,
  - d) co najmniej 500 godzin nalogu w charakterze instruktora wiatrakowcowego.

2. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na licencję pilota wiatrakowcowego zawodowego w załodze wieloosobowej i uprawnienia do niej wpisywane (egzaminator praktyczny ETR(AG))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego ETR(AG) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania licencji pilota wiatrakowcowego zawodowego (CPL(AG)), w celu wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnienia na typ wiatrakowca w załodze wieloosobowej (TR) oraz w celu wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnienia instruktora na typ wiatrakowca w załodze wieloosobowej (TRI(MP)) musi posiadać:

- 1) kwalifikacje do wykonywania czynności pilota dowódcy na typ wiatrakowca w załodze wieloosobowej;
- 2) uprawnienie instruktora na odpowiedni typ wiatrakowca w załodze wieloosobowej;
- 3) co najmniej 2000 godzin nalogu w charakterze pilota wiatrakowca w załodze wieloosobowej, w tym co najmniej 500 godzin nalogu w charakterze pilota dowódcy wiatrakowca w załodze wieloosobowej;
- 4) co najmniej 50 godzin nalogu w charakterze instruktora na danym typie wiatrakowca w załodze wieloosobowej.

3. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na uprawnienia do wykonywania lotów według wskazań przyrządów – wiatrakowce w załodze jednoosobowej (egzaminator praktyczny EIR(AG))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego EIR(AG) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia do wykonywania lotów według wskazań przyrządów – wiatrakowce (IR(AG)) w załodze jednoosobowej musi posiadać:

- 1) uprawnienie instruktora szkolenia w lotach według wskazań przyrządów w załodze jednoosobowej;
- 2) co najmniej 2000 godzin nalogu w charakterze pilota wiatrakowca;
- 3) co najmniej 450 godzin nalogu według wskazań przyrządów (IFR), w tym co najmniej 250 godzin nalogu instruktor-skiego w lotach według wskazań przyrządów (IFR).

4. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na uprawnienia instruktora wiatrakowcowego w załodze jednoosobowej (egzaminator praktyczny EI(AG))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego EI(AG) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień instruktora szkolenia ogólnego na wiatrakowce (FI(AG)), instruktora szkolenia w lotach według wskazań przyrządów na wiatrakowce (IRI(AG)) oraz ważności uprawnień instruktora szkolenia na typ wiatrakowca (TRI(AG)) na wiatrakowce w załodze jednoosobowej musi posiadać:

- 1) kwalifikacje do wykonywania czynności pilota dowódcy wiatrakowca;
- 2) ważne uprawnienie instruktora klasy 1;
- 3) co najmniej 2000 godzin nalogu w charakterze pilota wiatrakowcowego;
- 4) co najmniej 500 godzin nalogu w charakterze instruktora wiatrakowcowego;
- 5) co najmniej 50 godzin nalogu w charakterze instruktora szkolenia ogólnego na wiatrakowce w ramach szkolenia kandydatów do uprawnień instruktorskich.

5. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na licencję nawigatora lotniczego i uprawnienia do niej wpisywane (egzaminator praktyczny E(FNL))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(FNL) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania licencji nawigatora lotniczego oraz w celu wydania, przedłużenia i wznowienia ważności uprawnień do niej wpisywanych musi posiadać:
  - a) ważną licencję nawigatora lotniczego,
  - b) co najmniej 1000 godzin nalogu ogólnego w charakterze nawigatora lotniczego,
  - c) co najmniej 100 godzin nalogu ogólnego na danym typie statku powietrznego,
  - d) co najmniej 30 przelotów i lądowań obejmujących starty i lądowania na danym typie statku powietrznego lub uznanym za podobny;
- 2) wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień instruktora typu statku powietrznego musi posiadać:
  - a) ważne uprawnienie instruktora odpowiednie dla typu statku powietrznego,
  - b) co najmniej 1500 godzin ogólnego nalogu jako nawigator lotniczy,
  - c) co najmniej 200 godzin ogólnego nalogu instruktorskiego.

6. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na licencję mechanika pokładowego i uprawnienia do niej wpisywane (egzaminator praktyczny E(FEL))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(FEL) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania licencji mechanika pokładowego oraz wydania, przedłużenia i wznowienia ważności uprawnień do niej wpisywanych musi posiadać:
  - a) ważną licencję mechanika pokładowego,
  - b) co najmniej 1500 godzin nalogu ogólnego w charakterze mechanika pokładowego,
  - c) co najmniej 200 godzin ogólnego nalogu instruktorskiego;
- 2) wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień instruktora typu statku powietrznego musi posiadać:
  - a) co najmniej 2000 godzin nalogu ogólnego w charakterze mechanika pokładowego,
  - b) co najmniej 200 godzin ogólnego nalogu instruktorskiego,
  - c) ważne uprawnienie instruktora na danym typie statku powietrznego.

7. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji pilota lotni i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(HGP))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(HGP) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania świadectwa kwalifikacji pilota lotni (HGP) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień do niego wpisywanych musi:
  - a) posiadać świadectwo kwalifikacji pilota lotni (HGP) z ważnym uprawnieniem instruktora (INS),
  - b) udokumentować wyszkolenie, w ramach posiadanego uprawnienia instruktora (INS), co najmniej 60 osób do poziomu umożliwiającego uzyskanie świadectwa kwalifikacji pilota lotni (HGP);
- 2) wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia instruktora (INS) wpisywanego do świadectwa kwalifikacji pilota lotni (HGP) musi posiadać:
  - a) świadectwo kwalifikacji pilota lotni (HGP) z ważnym uprawnieniem instruktora (INS),
  - b) co najmniej 300 godzin nalogu jako pilot lotni,
  - c) co najmniej 20 godzin nalogu instruktorskiego w ramach szkolenia kandydatów do uprawnienia instruktora (INS).

8. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji pilota paralotni i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(PGP))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(PGP) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania świadectwa kwalifikacji pilota paralotni (PGP) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień do niego wpisywanych musi:
  - a) posiadać świadectwo kwalifikacji pilota paralotni (PGP) z ważnym uprawnieniem instruktora (INS),
  - b) udokumentować wyszkolenie, w ramach posiadanego uprawnienia instruktora (INS), co najmniej 60 osób do poziomu umożliwiającego uzyskanie świadectwa kwalifikacji pilota paralotni (PGP);
- 2) wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia instruktora (INS) wpisywanego do świadectwa kwalifikacji pilota paralotni (PGP) musi posiadać:
  - a) co najmniej 300 godzin nalogu ogólnego w charakterze pilota paralotni,
  - b) co najmniej 20 godzin nalogu instruktorskiego w ramach szkolenia kandydatów do uprawnienia instruktora (INS).

9. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji pilota motolotni i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(PHGP))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(PHGP) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania świadectwa kwalifikacji pilota motolotni (PHGP) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień do niego wpisywanych musi:
  - a) posiadać świadectwo kwalifikacji pilota motolotni (PHGP) z ważnym uprawnieniem instruktora (INS),
  - b) udokumentować wyszkolenie, w ramach posiadanego uprawnienia instruktora (INS), co najmniej 10 osób do poziomu umożliwiającego uzyskanie świadectwa kwalifikacji pilota motolotni (PHGP);
- 2) wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia instruktora (INS) wpisywanego do świadectwa kwalifikacji pilota motolotni (PHGP) musi posiadać:
  - a) świadectwo kwalifikacji pilota motolotni (PHGP) z ważnym uprawnieniem instruktora (INS),
  - b) co najmniej 500 godzin nalogu ogólnego w charakterze pilota motolotni,
  - c) 20 godzin nalogu instruktorskiego w ramach szkolenia kandydatów do uprawnienia instruktora (INS).

10. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji pilota statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(UACP))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(UACP) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania świadectwa kwalifikacji pilota samolotowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień do niego wpisywanych musi posiadać:
  - a) świadectwo kwalifikacji pilota samolotowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) wraz z ważnym uprawnieniem do pilotowania samolotu ultralekkiego (UAP),
  - b) ważne uprawnienie instruktora samolotu ultralekkiego (INS(A)),
  - c) co najmniej 500 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy,
  - d) co najmniej 200 godzin nalotu instruktorskiego;
- 2) wydania świadectwa kwalifikacji pilota śmigłowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień do niego wpisywanych musi posiadać:
  - a) świadectwo kwalifikacji pilota śmigłowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) z ważnym uprawnieniem do pilotowania śmigłowca ultralekkiego (UHP),
  - b) ważne uprawnienie instruktora śmigłowca ultralekkiego (INS(H)),
  - c) co najmniej 500 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy,
  - d) co najmniej 200 godzin nalotu instruktorskiego;
- 3) wydania świadectwa kwalifikacji pilota szybowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień do niego wpisywanych musi posiadać:
  - a) świadectwo kwalifikacji pilota szybowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) z ważnym uprawnieniem do pilotowania szybowca ultralekkiego (UGLP),
  - b) ważne uprawnienie instruktora szybowca ultralekkiego (INS(GL)),
  - c) co najmniej 300 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy,
  - d) co najmniej 30 godzin nalotu instruktorskiego;
- 4) wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia instruktora (INS(A)) wpisywanego do świadectwa kwalifikacji pilota samolotowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) musi spełnić warunki, o których mowa w ppkt 1 lit. a i b, oraz posiadać:
  - a) co najmniej 1000 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy,
  - b) co najmniej 100 godzin nalotu w ramach szkolenia kandydatów do uprawnień instruktora (INS(A));
- 5) wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia instruktora (INS(H)) wpisywanego do świadectwa kwalifikacji pilota śmigłowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) musi spełnić warunki, o których mowa w ppkt 2 lit. a i b, oraz posiadać:
  - a) co najmniej 1000 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy,
  - b) co najmniej 100 godzin nalotu w ramach szkolenia kandydatów do uprawnień instruktora (INS(H));
- 6) wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia instruktora (INS(GL)) wpisywanego do świadectwa kwalifikacji pilota szybowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg (UACP) (E(UACP)) musi spełnić warunki, o których mowa w ppkt 3 lit. a i b, oraz posiadać:
  - a) co najmniej 300 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy,
  - b) co najmniej 15 godzin nalotu instruktorskiego w ramach szkolenia kandydatów do uprawnień instruktora (INS(GL)), w tym co najmniej 120 startów i lądowań.

11. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(UAVO))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(UAVO) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania świadectwa kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe (UAVO) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia ważności uprawnień do niego wpisywanych musi:

- 1) posiadać świadectwo kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe (UAVO) z ważnym uprawnieniem wymaganym dla danego rodzaju egzaminu praktycznego;
- 2) posiadać ważne uprawnienie instruktora (INS);
- 3) udokumentować wyszkolenie, w ramach posiadanego uprawnienia instruktora (INS), co najmniej 30 osób do poziomu umożliwiającego uzyskanie świadectwa kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne i sportowe (UAVO) z uprawnieniem wymaganym dla danego rodzaju egzaminu praktycznego;
- 4) udokumentować wyszkolenie, w ramach posiadanego uprawnienia instruktora (INS), co najmniej 5 osób do poziomu umożliwiającego uzyskanie uprawnienia instruktora (INS).

12. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji skoczka spadochronowego i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(PJ))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(PJ) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu wydania świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego (PJ) z uprawnieniami klasy wyszkolenia PJ(B), PJ(C) i PJ(D) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnień do niego wpisywanych musi:

- 1) posiadać świadectwo kwalifikacji skoczka spadochronowego z uprawnieniami klasy wyszkolenia PJ(D) z ważnym uprawnieniem wymaganym dla danego rodzaju egzaminu praktycznego;
- 2) posiadać ważne uprawnienie instruktora (INS);
- 3) udokumentować co najmniej 1500 skoków ze spadochronu;
- 4) posiadać co najmniej 5 lat praktyki instruktorskiej potwierdzonej przez organizację szkolenia lotniczego lub podmiot szkolący;
- 5) udokumentować wyszkolenie, w ramach posiadanego uprawnienia instruktora (INS), co najmniej 5 osób do poziomu umożliwiającego uzyskanie uprawnienia instruktora (INS).

13. Wymagania dla osoby ubiegającej się o powołanie na egzaminatora praktycznego do przeprowadzania egzaminów praktycznych na świadectwo kwalifikacji pilota statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 560 kg i uprawnienia do niego wpisywane (egzaminator praktyczny E(UAGP))

Osoba ubiegająca się o powołanie na egzaminatora praktycznego E(UAGP) do przeprowadzania egzaminów praktycznych w celu:

- 1) wydania świadectwa kwalifikacji pilota wiatrakowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 560 kg (UAGP) oraz wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnień do niego wpisywanych musi posiadać:
  - a) świadectwo kwalifikacji pilota wiatrakowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 560 kg (UAGP) z ważnym uprawnieniem instruktora (INS),
  - b) co najmniej 500 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy wiatrakowca,
  - c) co najmniej 250 godzin nalotu instruktorskiego;
- 2) wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnienia instruktora (INS) wpisywanego do świadectwa kwalifikacji pilota wiatrakowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 560 kg (UAGP) musi spełnić warunki, o których mowa w ppkt 1, oraz:
  - a) posiadać świadectwo kwalifikacji pilota wiatrakowcowego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 560 kg (UAGP) z ważnym uprawnieniem instruktora (INS),
  - b) posiadać co najmniej 1000 godzin nalotu ogólnego w charakterze pilota dowódcy wiatrakowca,
  - c) udokumentować co najmniej 5 lat praktyki instruktorskiej potwierdzonej przez organizację szkolenia lotniczego lub podmiot szkolący,
  - d) posiadać co najmniej 40 godzin nalotu instruktorskiego w ramach szkolenia kandydatów do uprawnień instruktora (INS).

Załącznik nr 3

WZÓR UPOWAŻNIENIA EGZAMINATORA

RZECZPOSPOLITA POLSKA
REPUBLIC OF POLAND
Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
President of the Civil Aviation Authority
EUROPEAN UNION
 <Miejsce na logo>
UPOWAŻNIENIE EGZAMINATORA
EXAMINER CERTIFICATE

I	Państwo wydania upoważnienia / State of issue:
II	Numer upoważnienia / Certificate number:
III	Nazwisko i imię posiadacza / Last and first name of holder:
IV	Data urodzenia (dd/mm/rrrr) / Date of birth (dd/mm/yyyy):
V	Miejsce urodzenia / Place of birth:
VI	Adres posiadacza / Address of holder:
VII	Podpis posiadacza / Signature of holder:
VIII	Organ wydający upoważnienie / Issuing competent authority:
IX	Podpis wydającego, data (dd/mm/rrrr) / Signature of issuing officer, date (dd/mm/yyyy):
X	Pieczęć ULC / Stamp of CA:

Kategoria upoważnienia / Certificate	
Zakres uprawnień / Privileges	
Data ważności upoważnienia / Valid to Date	

Kategoria upoważnienia / Certificate	
Zakres uprawnień / Privileges	
Data ważności upoważnienia / Valid to Date	

EGZAMINY TEORETYCZNE, O KTÓRYCH MOWA W § 22 UST. 3 I 4

I. EGZAMIN TEORETYCZNY NA LICENCJE, ŚWIADECTWA KWALIFIKACJI ORAZ UPRAWNIENIA DO NICH WPISYWANE

1. Pytania testowe obejmują wszystkie zagadnienia właściwe dla licencji, świadectw kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych.

2. Wszystkie możliwe odpowiedzi są wyraźnie związane z pytaniem oraz cechują się podobnym słownictwem, budową gramatyczną i długością. Odpowiedzi nieprawidłowe wydają się równie prawdopodobne dla osoby niemającej wiedzy w danej dziedzinie.

3. W pytaniach liczbowych nieprawidłowe odpowiedzi odpowiadają błędom proceduralnym takim jak np. zastosowanie nieprawidłowego oznaczenia („+” lub „-”) lub nieprawidłowych jednostek miary. Wartości liczbowe użyte w nieprawidłowych odpowiedziach nie mogą być przypadkowe.

4. Czas odpowiedzi na pytanie testowe wynosi 90 sekund.

5. Całkowity czas egzaminu teoretycznego ustala się odpowiednio do łącznej liczby pytań.

6. Łączna liczba pytań testowych jest zależna od zagadnień właściwych dla licencji, świadectw kwalifikacji lub uprawnień do nich wpisywanych.

II. EGZAMIN TEORETYCZNY NA UPRAWNIENIE NA TYP STATKU POWIETRZNEGO W ZAKRESIE LICENCJI NA OBSŁUGĘ TECHNICZNĄ STATKU POWIETRZNEGO (AML)

1. Egzamin teoretyczny składa się z pytań testowych oraz pytań opisowych.

2. W odniesieniu do pytań testowych stosuje się reguły, o których mowa w części I pkt 1–4.

3. Podczas egzaminu teoretycznego dopuszczalne jest korzystanie przez kandydata z dokumentacji technicznej statku powietrznego, jeżeli konieczna jest weryfikacja jego umiejętności w zakresie interpretacji dokumentów technicznych.

4. Czas odpowiedzi na pytanie opisowe wynosi 20 minut.

5. Całkowity czas egzaminu ustala się odpowiednio do łącznej liczby pytań testowych oraz opisowych.

6. Łączna liczba pytań testowych oraz opisowych jest zależna od złożoności konstrukcji typu statku powietrznego oraz od kategorii licencji na obsługę techniczną statku powietrznego, której dotyczy egzamin teoretyczny, jednak nie może być mniejsza niż:

- 1) 28 pytań w kategorii B1 licencji na obsługę techniczną statku powietrznego (AML), na które składają się pytania:
  - a) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące płatowca i jego instalacji,
  - b) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące zespołu napędowego,
  - c) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące układów elektrycznych,
  - d) 5 testowych – dotyczących wyposażenia awionicznego;
- 2) 22 pytania w kategorii B2 licencji na obsługę techniczną statku powietrznego (AML), na które składają się pytania:
  - a) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące układów elektrycznych,
  - b) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące wyposażenia awionicznego;
- 3) 24 pytania w kategorii C licencji na obsługę techniczną statku powietrznego (AML), na które składają się pytania:
  - a) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące płatowca i jego instalacji,
  - b) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące zespołu napędowego,
  - c) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące układów elektrycznych,
  - d) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące wyposażenia awionicznego.

III. EGZAMIN TEORETYCZNY NA UPRAWNIENIE NA TYP STATKU POWIETRZNEGO W ZAKRESIE LICENCJI MECHANIKA LOTNICZEGO OBSŁUGI TECHNICZNEJ (MML)

1. Egzamin teoretyczny składa się z pytań testowych oraz opisowych.
2. W odniesieniu do pytań testowych stosuje się zasady, o których mowa w części I pkt 1–4.
3. Podczas egzaminu teoretycznego dopuszczalne jest korzystanie przez kandydata z dokumentacji technicznej statku powietrznego, jeżeli konieczna jest weryfikacja jego umiejętności w zakresie interpretacji dokumentów technicznych.
4. Czas odpowiedzi na pytanie opisowe wynosi 20 minut.
5. Całkowity czas egzaminu ustala się odpowiednio do łącznej liczby pytań testowych oraz opisowych.
6. Łączna liczba pytań testowych oraz opisowych jest zależna od złożoności konstrukcji typu statku powietrznego oraz od uprawnienia wpisywanego do licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej, którego dotyczy egzamin teoretyczny, jednak nie może być mniejsza niż:
  - 1) 23 pytania w zakresie uprawnienia dotyczącego płatowca, zespołu napędowego i systemów elektrycznych samolotu o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg (AFPP(A)R), uprawnienia dotyczącego płatowca, zespołu napędowego i systemów elektrycznych śmigłowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg (AFPP(H)R), uprawnienia dotyczącego płatowca, zespołu napędowego i systemów elektrycznych wiatrakowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 5700 kg (AFPP(AG)R), wpisywanego do licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej (MML), na które składają się pytania:
    - a) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące płatowca i jego instalacji,
    - b) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące zespołu napędowego,
    - c) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące układów elektrycznych;
  - 2) 22 pytania w zakresie uprawnienia dotyczącego awioniki i systemów elektrycznych statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) poniżej 5700 kg (AV(A)), wpisywanego do licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej (MML), na które składają się pytania:
    - a) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące układów elektrycznych,
    - b) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące wyposażenia awionicznego;
  - 3) 39 pytań w zakresie uprawnienia dotyczącego samolotu o masie startowej poniżej 5700 kg, jako całości (TM(A)R), uprawnienia dotyczącego śmigłowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) poniżej 5700 kg, jako całości (TM(H)R), uprawnienia dotyczącego wiatrakowca o masie startowej poniżej 5700 kg, jako całości (TM(AG)R), uprawnienia dotyczącego sterowca o maksymalnej masie startowej (MTOM) poniżej 5700 kg, jako całości (TM(AS)R), uprawnienia dotyczącego balonu wolnego o masie startowej poniżej 5700 kg, jako całości (TM(FB)R), uprawnienia dotyczącego szybowca o masie startowej poniżej 5700 kg, jako całości (TM(G)R), uprawnienia dotyczącego motoszybowca o masie startowej poniżej 5700 kg, jako całości (TM(MG)R), wpisywanego do licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej (MML), na które składają się pytania:
    - a) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące płatowca i jego instalacji,
    - b) 1 opisowe i 5 testowych – dotyczące zespołu napędowego,
    - c) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące układów elektrycznych,
    - d) 1 opisowe i 10 testowych – dotyczące wyposażenia awionicznego.

**STAWKI WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW KOMISJI EGZAMINACYJNEJ ZA PRZEPROWADZENIE
EGZAMINU PAŃSTWOWEGO**

Tabela nr 1. Stawki wynagrodzenia dotyczące egzaminów teoretycznych i egzaminów językowych

Lp.	Rodzaj egzaminu	Kwota w zł (brutto)
1	Egzamin na licencję lub świadectwo kwalifikacji z obowiązkowo wpisywanym co najmniej jednym podstawowym uprawnieniem lotniczym, jeżeli jest wymagane, przeprowadzany w siedzibie Urzędu – za każdy przedmiot	30
2	Egzamin na każde dodatkowe uprawnienie wpisywane do licencji lub świadectwa kwalifikacji przeprowadzany w siedzibie Urzędu – za każdy przedmiot	30
3	Egzamin ze wszystkich przedmiotów na świadectwo kwalifikacji przeprowadzany przez egzaminatora poza Urzędem – za każdą przeegzaminowaną osobę	50
4	Egzamin ze wszystkich przedmiotów na każde dodatkowe uprawnienie wpisywane do licencji lub świadectwa kwalifikacji przeprowadzany poza Urzędem – za każdą przeegzaminowaną osobę	75
5	Egzamin ze znajomości języka polskiego lub języka angielskiego według wymagań ICAO	100
6	Egzamin ze znajomości języka polskiego lub języka angielskiego w zakresie frazeologii lotniczej do licencji	20
7	Egzamin cząstkowy na uznanie licencji lub świadectwa kwalifikacji albo egzamin wskazany w decyzji administracyjnej o zawieszeniu lub ograniczeniu licencji lub świadectwa kwalifikacji – za każdy przedmiot	50
8	Analiza i rozpatrywanie odwołania od wyniku egzaminu teoretycznego – każdy członek komisji egzaminacyjnej biorący udział przy analizie i rozpatrywaniu tego odwołania	50
9	Analiza i rozpatrywanie odwołania od wyniku egzaminu językowego	150
10	Egzamin ze znajomości języka polskiego lub języka angielskiego według wymagań ICAO w przypadku sprawowania funkcji egzaminatora językowego (prowadzącego) w ramach Krajowego Systemu Egzaminów Językowych (KSEJ)	180

Tabela nr 2. Stawki wynagrodzenia dotyczące egzaminów praktycznych

Lp.	Rodzaj egzaminu	Kwota w zł (brutto)
Egzamin na licencję z obowiązkowo wpisywanym co najmniej jednym uprawnieniem w zakresie licencji, jeżeli jest wymagane:		
1	pilota liniowego: samolotowego lub śmigłowcowego	1000
2	pilota liniowego: sterowcowego lub pionowzlotu	600
3	pilota zawodowego: samolotowego, śmigłowcowego, sterowcowego, wiatrakowcowego lub pionowzlotu, mechanika pokładowego	600
4	nawigatora lotniczego, radiooperatora pokładowego	200
5	pilota samolotu w załodze wieloosobowej MPL	600
6	pilota turystycznego: samolotowego, śmigłowcowego, sterowcowego, wiatrakowcowego lub pionowzlotu	400
7	pilota szybowcowego	100

8	pilota balonowego	250
9	pilota lekkich statków powietrznych samolotowego LAPL(A), śmigłowcowego LAPL(H)	400
10	pilota lekkich statków powietrznych balonowego LAPL(B)	250
11	pilota lekkich statków powietrznych szybowcowego LAPL(S)	100
12	mechanika lotniczego obsługi technicznej	250
13	dyspozytora lotniczego	300
Egzamin na dodatkowe uprawnienia wpisywane do licencji:		
1	uprawnienie instruktora wpisywane do licencji pilota (egzamin podczas lotu)	300
2	uprawnienie instruktora (egzamin na ziemi, symulatorze)	200
3	dodatkowe uprawnienia wpisywane do licencji pilota, mechanika pokładowego	300
4	uprawnienie na motoszybowiec TMG	200
5	uprawnienie na klasę balonu wolnego	200
6	uprawnienia wpisywane do licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej	200
7	rozszerzanie uprawnień lotniczych, na które wymagany jest egzamin praktyczny	200
Egzamin na świadectwo kwalifikacji z obowiązkowo wpisywanym co najmniej jednym uprawnieniem w zakresie świadectwa kwalifikacji:		
1	pilota lotni, pilota motolotni, pilota statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg, pilota wiatrakowcowego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 560 kg, informatora służby informacji powietrznej lub informatora lotniskowej służby informacji powietrznej	50
2	pilota paralotni lub skoczka spadochronowego	30
3	pilota – operatora bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe lub mechanika poświadczenia obsługi statku powietrznego	50
Egzamin na dodatkowe uprawnienia wpisywane do świadectw kwalifikacji:		
1	uprawnienie instruktora	70
2	uprawnienia dodatkowe wpisywane do świadectwa kwalifikacji	50
3	przeprowadzenie kontroli umiejętności w celu przedłużenia, wznowienia ważności uprawnienia wpisanego do świadectwa kwalifikacji, za każde przedłużane, wznawiane, przywracane uprawnienie	100
4	przeprowadzenie kontroli umiejętności celem przedłużenia / wznowienia ważności uprawnienia wpisanego do świadectwa kwalifikacji, za każde przedłużane, wznawiane, przywracane uprawnienie	50

Tabela nr 3. Stawki wynagrodzenia dotyczące czynności egzaminacyjnych niewymienionych w tabelach nr 1 i 2

Lp.	Rodzaj czynności	Kwota w zł (brutto)
1	Przeprowadzenie oceny kompetencji, nadzoru nad egzaminem	jak za właściwy egzamin
2	Analiza i rozpatrywanie odwołania od wyniku egzaminu praktycznego	200